

VAJAT ERP

DOK HOLIDEJ

TAJANSTVENI MEKSIKANAC

BROJ 108

CENA 2 DINARA

KADA POSETITE
GENERALNO ZASTUPNIŠTVO ŠVAJCARSKÉ FIRME

DARWIL

TRST PIAZZA S. ANTONIO NUOVO 4/I-II

MOĆI ĆETE DA IZABERETE JEDAN OD PREKO 600 TIPOVA
ČASOVNIKA „DARWIL“ I „ARETTA“ POZNATIH PO
PRECIZNOSTI I ELEGANCIJI OBLIKA.
TOM PRILIKOM NE PROPUSTITE DA OBRATITE PAŽNJU
NA NAJVEĆI IZBOR ZLATNOG NAKITA U EVROPI, PO
SVETSKIM KONKURENTNIM CENAMA, IZRAĐENOG OD 14,
18 I 22-KARATNOG, SLUŽBENO KONTROLISANOG ZLATA!

PREPORUČUJEMO

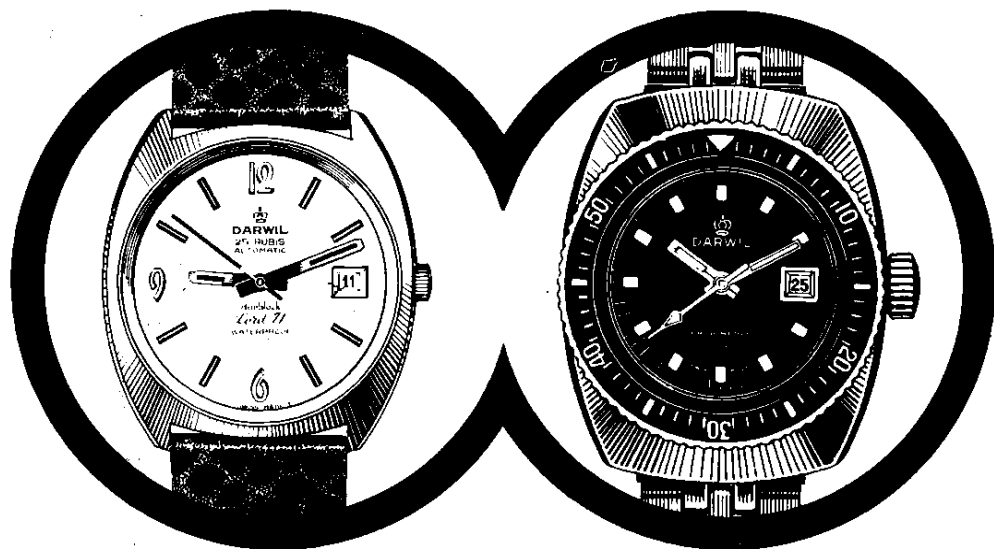
ZA VAS — ČASOVNIK LORD 71

ZA VAŠU SUPRUGU — ČASOVNIK LADY 71

**SA UGRAĐENIM DARBLOCKOM KOJI ŠTITI OD POTRESA
I UDARA**

CASOVNIKE „DARWIL“ I „ARETTA“ MOŽETE NABAVITI
I U SPECIJALIZOVANIM TRGOVINAMA I ROBNIM
KUĆAMA U JUGOSLAVIJI!

**SERVISI ZA ODRŽAVANJE POSTOJE U SVIM VEĆIM
MESTIMA**

**TAJANSTVENI
MEKSIKANAC**

Naslov originala:

William Mark: MEXICO MAN

Copyright 1971. by Martin Kelter

Verlag

TAJANSTVENI MEKSIKANAC

U rano jutro je neko zakucao na vrata Vajata Erpa. Bio je to sveštenik Džon Voker, gazda kuće u kojoj je stanovao. Video je maršala i Doka Holideja kako stoje kod prozora i kroz zavesu posmatraju ulicu.

— Dobro jutro! — pozdravio ih je.

Oni su mu otpozdravili.

— Verujete li još uvek da će se obistiniti vaše slutnje — pitao je sveštenik.

Maršal je slégao ramenima, ne skrećući pogled sa ulice.

— To je teško reći. Moramo imati strpljenja.

— A ja moram priznati da imate veoma mnogo strpljenja, maršale.

— Da, ranije sam imao mnogo manje strpljenja. Baš naprotiv, bio sam prilično nestrpljiv. Ali vreme me je naučilo strpljenju. To sam naučio od Indijanaca. Stari poglavica Crveni Oblak mi je jednom

prilikom rekao: „Ko ne zna da čeka taj ništa ne zna”. Ja sam se tada smejao toj mudrosti. Prilično mi je dugo trebalo dok sam je shvatio.

Sveštenik je i dalje stajao iza njih dvojice, pa je i on sada gledao dole na ulicu.

— U gradu je sve mirno. Nemam ništa protiv toga da i dalje budete ovde. Ali ja lično mislim da džabe traćite svoje skupoceno vreme. Možda se u međuvremenu nešto kuva u nekom drugom gradu, a vi ovde uzalud čekate.

— To je naš rizik — odgovorio je maršal.

— A koliko dugo još mislite da čekate?

Tada je čovek iz Misurija okrenuo glavu.

Džon Voker je gledao pravo u dva tamnoplava oka i odlučno preplanulo lepo muško lice, na kome se sada pojavio smešak.

— Na ovo pitanje je teško od-

govoriti. Do sada sam obično nekako sam osećao kad je vreme da krenem.

Voker klimne glavom i reče na polasku:

— Dobro, onda ni ja ne želim da budem slabiji od vas. Pokušaću da budem strpljiv.

*
* *

„Sive maske” nikako, da izvrše napad u Marani. Očigledno je banda posle izgubljene bitke u Kaza Grande postala opreznija. Uzalud je maršal Erp čekao na „velikog vođu”. Banditi, koji su pokušali da miniraju trezor u Marani, bile su sitne lopuže iz okoline Tombstona, koje su sakrili live sivim maramama, kao „sive maske”, jer su hteli da se posluže njihovim imenom.

Da li je put do Crvenog jezera bio uzaludan? Da li ono što su Vajat Erp i Dok Holidej tamo saznali nije bilo tako dragoceno, kako je to u prvi mah poverovao čovek iz Misurija?

Da li je Vajat Erp ipak imao razloga da veruje, da će konačno uspeti da uhvati tog tako dugo gonjenog vođu „sivih maski”?

Na Crvenom jezeru je bila doneta odluka da posle napada na Arizona banku u Kaza Grande jedna bolja grupa „sivih maski” napravi veliki podvig. A tu grupu je nameravao da predvodi lično „Veliki vođa”.

Vajat Erp nije mogao da poveruje u to da su „sive maske” odustale od svog plana. Oni će sigurno

pokušati da ga ostvare, iako možda ne u prvobitno planiranom trenutku.

Banda se toga neće odreći. Činjenica da su bili zadržani u Kaza Grande ne znači mnogo za tako veliku razbojničku organizaciju.

Da li je baš Marana bilo mesto koje je zapelo za oko velikom vođi? Ili se Vajat Erp prevario? Da li je tajanstveni vođa „sivih maski” naumio negde drugde da ostvari svoj veliki podvig?

Za protekla dva dana maršal je postavio bezbroj takvih pitanja. Gde li će banda izvršiti napad? To je mogao biti svaki grad, jer je u svakom gradiću postojala banka. Ali ako u takvom napadu treba da učestvuje „Veliki vođa”, onda to nije mogla biti neka obična banka iz koje bi se moglo pokupiti dva, tri ili najviše sedam hiljada dolara.

Ovde u Marani je bila velika železnička banka, u kojoj se verovatno nalazila značajna suma dolara, za koje je „sivim maskama” vredelo da se angažuje njihov najbolji čovek. Ali, na žalost, to je bila samo slutnja. Isto je tako mogao napad uslediti i bilo gde drugde.

Bez sumnje su „sive maske” morale čuti za uzaludni pokušaj onih lopuža da izvrše napad na željezničku blagajnu u Marani, a sa kojim je bilo povezano ime Vajata Erpa.

Verovatno će to u zločinačkom mozgu „Velikog vođe” dovesti do zaključka da je baš sada najpovoljniji trenutak za napad, jer posle propalog napada niko neće odmah očekivati drugi.

Zato je Vajat u po bela dana napustio grad sa Dokom Holidejem,

da bi se noću vratio. Ako je banda ozbiljno planirala napad na železnički trezor, onda se nisu smeli pokazivati nigde u blizini. Ali istovremeno su morali biti na licu mesta da bi blagovremeno intervenisali.

Prošla su dva dana da se ništa značajno nije dogodilo. Prijatelji iz Dodža su se smestili kod sveštenika iz Marane.

U početku gospodin Voker nije bio oduševljen tom idejom, ali kad je malo bolje razmislio o tome, prihvatio je predlog. Konačno, bio je to njegov grad, čije su dobro i zlo bili u pitanju. A na kraju i poznati maršal iz Dodža je uživao dobar glas i taj pastor mu nije mogao uskratiti pomoć. Tako je sveštenik primio kod sebe tu dvojicu odlučnih ljudi, pa ih je smestio gore, u svojoj kući.

Njihovi konji su stajali u maloj sveštenikovoj štali, a za njih se brinuo stari crnac Samuel. Crnac je bio verna duša i sveštenik je uveravao da se u Samuela mogu pouzdati kao u njega samog.

Niko sem ove dvojice nije znao da su maršal Erp i Dok Holidej boravili u Marani.

Bez prestanka posmatrajući ulicu dva dana, ta dva čoveka su poznavala gotovo svako lice, tako da bi im svaki stranac odmah pao u oči.

A čovek koji je na vrancu upravo ulazio u grad sa zapada bio je stranac.

Bio je srednjeg rasta, koščat, sa mršavim ostrim licem i povijenim nosom.

Na sebi je imao smeđe kožno odelo, preko njega opasač sa futrolom, u kojoj se nad levom butinom nalazio težak revolver, na či-

joj se drški nalazio ugraviran beli trougao.

Kockar je to prvo primetio, a za to vreme je maršal još uvek ispitivački gledao jahačevo lice.

— Pogledajte tu pucaljku, maršale.

Vajat tiho zviznu kroz zube.

— Do đavola! Trougao!

— Možda to nije ništa značajno — rekao je kockar — ali ja sam ipak za takve stvari postao proklete sumnjičav.

— Jednom sam poznavao čoveka koji je dao da mu na dršku revolvera ugraviraju jednu tačku. Drugi opet dve, a treći tri tačke. Na isti način je ovaj čovek možda došao na ideju da sebi ugravira trougao. Poznavao sam i jednog rančera, koji je dao da mu se svuda utisne znak njegovog ranča: na sedla, na sare čizama, na opasače, svuda, čak i na drške revolvera. Bilo je to jedno veliko S. To je bilo početno slovo njegovog prezimena — Selindžer.

— Da, sećam ga se. Bio je to Džems Selindžer iz Nebraske — rekao je kockar.

— Tako je. Isto tako i taj čovek možda ima ranč čiji je znak trougao.

— Naravno, a ovaj momak i liči na kauboja.

Ali ipak su ga i dalje stalno posmatrali.

Jahač je doveo svog konja pred krčmu, u kojoj su pre dva dana Vajat Erp i Dok Holidej bili iznenađeni do onih lopuža. Tamo je sjahao.

Gostioničar i njegovi ljudi, koji su se onda zajedno sa banditima suprotstavili maršalu, još uvek su se

nalazili u zatvoru. Salun je bio zatvoren.

— Moraće produžiti par koraka — rekao je kockar.

To se i dogodilo. Jahač je sa ulice primetio drugu krčmu, koja se nalazila na sledećem uglu.

— Šteta što sada ne možemo sići — rekao je čovek iz Džordžije.

— Da, zaista je šteta. Ali to bi upropastilo naš plan. Niko sada ne zna da smo u gradu. Samo tako postoji šansa da će se banditi pojaviti.

Posle jednog i po sata čovek je opet izašao iz krčme.

Za trenutak je zastao na verandi, a ona dva posmatrača su primetila da gleda prema njihovoj strani ulice. I to ne na nešto malo uvučeno sveštenikovu kuću, nego na zgradu u kojoj je bio trezor željezničke blagajne, koja se nalazila dve kuće dalje.

Prijatelji su se zapanjeno zgleдали.

Zatim kockar reče:

— Obavezujem se da prihvatim sledeću ponudu za ženidbu Laure Higgs, ako to nije jedan od „sivolikih“.

— Da, i meni se čini — odgovorio je maršal. — Ali što se tiče ponude za ženidbu lepe Laure, ja ću vas na to podsetiti.

Čovek dole je u međuvremenu skrenuo svoj pogled sa zgrade željeznice, pa siđe sa verande da bi se popeo na konja. Lagano je odjahao glavnom ulicom ka zapadu.

— Najradije bih sledio tog tipa. — Maršal je stavio crnu cigaru među zube, pa povuče šibicu po prozorskoj dasci. — Dok, imam osećaj da je došao kraj našem čekanju.

— I ja imam isti osećaj.

Nije prošlo niti tri četvrt časa kada je preko kod krčme zastao još jedan stranac. Bio je to visok, tamnopusat čovek, koji je na glavi imao crni sombrero široka oboda, crno odelo i belu košulju. Mogao je imati oko četrdeset godina, imao je pravilno lice, a ispod širokog oboda njegovog šešira izvirivala je tamna sjajna kosa. Jahao je smeđeg konja visokih vitkih nogu, koji je na sebi imao meksikansko sedlo. Čebe ispod sedla je bilo svetlo crveno sa žutim prugama.

Prijatelji iz Dodža su ga ćutke posmatrali.

— Meksikanac — rekao je maršal.

Jahač je u međuvremenu sjahao, uzdu je prebacio preko balvana za vezivanje konja, pa se pope na verandu. Kao i njegov prethodnik, pošao je ka zatvorenoj krčmi, a onda se okretao na sve strane.

Ali nije ušao u krčmu na uglu, kao kauboj pred njim. Zastao je, pa se naslonio na stub verande i zagledao se u zgradu željezničke blagajne.

— Izgleda da ova zgrada porred nas ima neku čudnu privlačnu moć — reče kockar. — Ovaj momak ne može da odvoji pogled od nje.

Ali taj „momak“ je ipak uspeo da odvoji pogled od zgrade. Navukao je šešir na lice, stavio cigaretu u usta i napustio verandu.

Polako se vinuo u sedlo i dalje produžio ulicom.

Posle nekoliko minuta se vratio i napustio grad u istom pravcu odakle je i došao.

Da li je i to bio slučaj?

Naravno da je to mogao biti slučaj. Covek je mogao iz raznoraznih razloga doći u grad, pa ga je napustio kao i jahač pred njim.

Dok su prijatelji razmišljali, o tome, naišao je iz sporedne ulice, koja je ulazila u glavnu, još jedan jahač. Pojurio je oko ugla pa skoči iz sedla i baci uzda na balvan za vezivanje konja. Zatim se protegne i skide šešir da bi stresao prašinu.

Bio je to snažan momak. Mogao je imati najviše dvadesetpet godina. Bio je visok, širokih ramena i mišićavih ruku. Na glavi je imao sivi šešir; nosio je sivo iskrpljeno odelo i ispranu plavu pamučnu košulju. Jakna mu je bila ispupčena na mestima gde su se nalazila dva velika revolvera.

Lagano se šetao ulicom pored sveštenikove kuće i radnje.

Zašao je na uglu pored krčme, pa se pravio kao da posmatra jednog konja. Ali to je bila neka beznačajna raga, koja nije bila vredna tako pomnog posmatranja. Covek je stao iza nje i gledao na drugu stranu ulice.

Prema zgradi željezničke kompanije!

Kockar je prekrstio ruke na grudima i rekao:

— Sada ovde zaista postaje interesantno. Naše mesto u ovoj loži je odlično i вреди bar pet dolara.

Maršal je prebacio cigaru iz desnog ugla usta u levi pa odgovori:

— Ne znam, možda se varamo. Možda zgrada željeznice privlači poglede ljudi koji dolaze u grad i to slučajno. Ali u Maranu dolaze tri stranca jedan za drugim, i sva tri gledaju prema zgradi blagajne. Mislite li da se vodeća grupa „sivih maski“ sastoji od ljudi koji

dolaze ovamo da bi posmatrali kuću koju nameravaju da napadnu?

Holidej klimne glavom.

— Zašto da ne? Momci su uvereni da se drže potpuno neupadljivo. Ko već obraća pažnju na čoveka koji stoji na ulici i malo se obazire levo-desno? U stvari, oni se i ne ponašaju naročito upadljivo. To je tačno.

Tog trenutka su primetili nešto neobično. Momak se oslonio na stub verande i iz džepa jakne je izvadio jedan blok i olovku.

— Hej, pa taj nešto zapisuje — rekao je kockar.

— Ne, taj čovek nešto crta.

Momak je neko vreme nešto zvrlija po hartiji, pa je onda vratio u džep. Zatim se pope na konja i odjaha ulicom, kojom je i došao.

Holidej je stavio ruke u džepove pantalona.

— Sad ste vi na redu da nešto kažete!

Maršal odmahne glavom.

— Ova mi se stvar ne dopada. Dok. Pa to je kao na nekoj pozornici. Kao da se to prikazuje za nas. Nailaze tri čoveka i sva trojica se tako postavljaju da ih mi možemo posmatrati.

— Ali, molim vas, pa mi smo se tako smestili da možemo pratiti svakog ko želi da razgleda zgradu trezora.

— Ali ipak — to mi je sve neka-ko neobično.

Holidej je morao priznati da se i njemu ta stvar nije dopadala. Ali sem sveštenika i njegovog crnog sluga niko nije znao da se njih dvojica nalaze u Marani.

Ili... su ona dvojica možda negde progovorila?

Vajat Erp je odmah napustio sobu i pošao dole u hodnik.

Crnac je došao u susret iz kuhinje.

— Sam, jeste li vi govorili sa nekim o nama?

Crnac odmahnu glavom.

— Ne, mister Erp, to nikad ne bih učinio. Sveštenik mi je zabranio da o tome govorim.

— Vi ste dakle čvrsto uvereni da niko ne zna da smo mi u gradu?

— Da, u to sam čvrsto uveren, mister Erp.

Kad je maršal ponovo ušao u svoju sobu, video je kockara kako stoji na prozoru i pažljivo gleda napolje. Holidej mu je mahnuo rukom.

— Brzo dođite ovamo!

Vajat priđe prozoru.

— Da li nešto primećujete?

Vajat je jednim pogledom osmotrio već tako poznati izgled ulice pred njim.

— Da, primećujem ona kola preko.

— Ona su upravo stigla. Baš u trenutku kada ste za sobom zatvorili vrata. Jedan čovek je sišao sa kočijaškog sedišta i nestao preko u krčmi. Skinuo je konjima opremu...

— Iz toga bi se moglo zaključiti da namerava da ostane tu neko vreme.

— Da, a sad malo bolje pogledajte ona slova na tendi.

— Vidi se jedno O i jedno B.

— Tako je, a sada pažljivije posmatrajte to B. I to mesto gde se sastaju lukovi slova B.

— Pa tamo je jedna rupa — viknu maršal.

Zatim zabaci šešir sa čela i oštrije pogleda preko. Sada je sasvim

jasno video, da se iza one rupe nešto miče. To nešto je nekad bilo svetlije a nekad tamnije.

Bilo je to ljudsko oko!

— Dakle, kako vam se to sviđa, mister Erp?

— Nikako — odgovorio je maršal i ponovo navukao, šešir na čelo. — Ako su to „sive maske“, onda su to lukavo izveli. Onda se u tim kolima nalazi jedan izvidnik, koji sve posmatra. To me podseća na Kaza Grande. Onda su takođe imali jednog čoveka skrivenog u kolima sa tendom.

— Izgleda da je to jedan od trikova „sivih maski“.

Dok Holidej je izvadio svoj sat pa pogleda na brojčanik.

— Do sumraka ima još najmanje dva sata.

Maršal je pomislio na isto. Kada bi bilo mračno, onda bi mogli ova kola pogledati malo поближе. Ali sada je to bilo nemoguće.

Sa strane ulice, na kojoj se nalazila sveštenikova kuća, došao je jedan čovek preko kolovoza, pa kao slučajno zastade kod kola i počne da nateže sare na čizmama.

— Ala je to lukavo — rekao je kockar. — Vidite, onaj nešto priča.

— Da — odgovorio je maršal uzbuđenim glasom. — Dakle tu su!

U to se više nije moglo sumnjati. To što su prijatelji iz Dodža dosad videli nije bio samo niz slučajnosti.

Čovek se opet uspravio, pa zatim nestade u maloj gvozdarskoj radnji.

Sad je preko iz krčme došao drugi čovek, koji je zastao kod konja, a zatim prišao kod kola.

— Kočijaš? — upitao je maršal. Holidej odmahnu glavom.

— Ne, on je stariji.

Čovek se opet pojavio ispred kola, pa nastavio put preko ulice, da bi iza sveštenikove kuće skrenuo u jednu sporednu uličicu.

— To su već sedmorica — računao je maršal — ako onaj u kolima nije jedan od trojice tipova koji su već bili ovde.

— Dakle šest ili sedam — rekao je Dok Holidej.

Prošao je jedan sat. Kola su još uvek stajala na istom mestu.

Nad ulicom se polako spuštao mrak.

Ali kočijaš nije ni pomišljao da se opet popne na svoja kola.

Prijatelji iz Dodža zbog mnogo slabije vidljivosti nisu mogli da posmatraju rupu na tendi kola.

Proteklo je još tridesetak minuta. Upravo je maršal nameravao da side, da bi saopštio svešteniku njihova opažanja, kad ga Dok Holidej zaustavi i reče:

— Ipak ih je sedmorica.

Vajat, koji je već bio prešao polovinu sobe, zastao je i upitao:

— Kako to znate?

— Zato što se onaj Meksikanac vratio.

Vajat ponovo priđe prozoru. Video je Meksikanca kada je zastao pored kola. Upravo je silazio sa konja.

— Ovaj put je došao sa druge strane, sa istoka — objašnjavao mu je Dok Holidej.

Ako sve to i nije bio puki slučaj, onda su ovi ljudi ipak na neki način bili skupa iako možda nisu bili iz bande „sivih maski“. To još nije bilo razjašnjeno.

Sada su videli kako je Meksikanac odveo svog konja na drugu stranu ulice, gde ga je privezao za stub pred sveštениčkom kućom. Zatim je prešao

glavnu ulicu i uputio se ka krčmi, u kojoj je nestao.

A prekoputa krčme, na uglu, stajala su i druga dvojica: plavokosi mladić koji je pravio skice i čovek u smeđem kožnom odelu, koji je došao prvi.

Ta dvojica su samo za trenutak bila zajedno, a onda su se rastali i jedan od njih pređe preko ulice.

— Kako vam se to dopada? — pitao je kockar.

— Nikako — odgovorio je maršal.

Dvojica iz Dodža su već teško mogla razaznati pojedinosti na ulici, pošto je već bila mračno.

Kad se noć konačno spustila nad gradom, oni su napustili Vajatovu sobu. Holidej je pošao u svoju sobu.

Kad se vratio nazad, maršal ga je zapanjeno pogledao.

Gotovo nije prepoznao Doka Holideja: Na licu je imao tamne naočare i njegovo lice je izgledalo sasvim drugačije.

— Do đavola, kako ste došli do njih?

— One su mi od Dok Lonegana iz Trinidada. Sećate ga se?

— Da, čak veoma dobro. Vi ste mu izvadili tri metka.

— Tako je.

— I? On vam je zato poklonio ove naočare?

— Ne, ali njegova je žena slučajno posle operacije stavila u moju tašnu sa instrumentima. Našao sam ih tek kada smo već bili šesto milja daleko od Trinidada. Jednom prilikom ću mu ih vratiti, kad nas opet put odvede do Trinidada. Kako vam se dopadam?

— Odlično. Najradije bih pitao sveštenika da li on ima i za mene neke naočare.

— Učinite to. I zamolite ga, ako možda ima neki šešir i ogrtač za vas. Vidite i ja sam poneo svoj.

Holidej je navukao svoj dugi crni ogrtač. Kad je šešir podigao malo više i kad se nešto nagnuo napred kada je hodao, niko u njemu ne bi prepoznao čuvenog kockara.

Sveštenik je odmah bio spreman da maršalu posudi naočare i šešir. Ali ogrtač, koga je nameravao da da čoveku iz Misurija, nije mu pristajao. Bio mu je suviše mali.

Crnac je stajao na vratima sobe, pa reče bojažljivo:

— Ako bih smeo da vam ponudim svoj ogrtač, maršale, to bi mi bila velika čast...

Vajat odmeri crnčev stas i zaključa da je taj čovek bio možda samo za pola glave niži od njega. Možda bi mu njegov ogrtač bio dobar.

Bio mu je dobar. Istina, na rukavima malo kratak. Ali ga je maršal ipak mogao obući.

Sveštenikove naočare sa zlatnim okvirom zadavale su Erpu muke, pošto je kroz debela stakla veoma loše video.

— Gurnite ih malo dole niže na nos — rekao je Holidej. — Onda možete gledati preko njih.

Tako maskirani, njih dvojica su jedan za drugim napustili sveštenikovu kuću kroz dvorišna vrata.

Dok Holidej je prešao ulicu i pošao do krčme.

Čovek za šankom, koji mu je još pre tri dana služio brendi, nije ga prepoznao. Dao mu je čašu brendija i naplatio a da ga ni za trenutak nije pogledao.

Holidej se oprezno obazirao po krčmi. Nije mogao da primeti nijed-

nog od onih ljudi koje su posmatrali gore iz kuće.

Ali četvorica od njih su ušla ovamo u salun! Zatražio je još jedan brendi, pa onda počeo oštrije osmatrati svoju okolinu.

Tada, u pozadini prostorije, u kojoj se nalazio šank, primeti jednu vrata preko kojih je bila spuštena zavesa iza koje se prodirao samo tračak svetla.

Tamo je dakle bila sporedna prostorija, u kojoj su ljudi mogli da se zadržavaju.

Holidej plati i drugi brendi pa pođe u dvorište.

Odmah je video prozor one sporedne prostorije, jer je tipična svetlost petrolejke sa zelenim abažurum padala u dvorište.

Čovek iz Džordžije je osluškivao prema kući. Zatim dovuče do prozora jedno prazno bure od viskija, uspravi ga i popne se na njega.

Oprezno je provirio u malu prostoriju.

Soba je bila prazna!

Holidej je odmah napustio to mesto, pa vrati bure od viskija nazad i pođe opet u krčmu.

Ovde se ništa nije izmenilo.

— Možete li mi iznajmiti jednu sobu — pitao je krčmara promuklim glasom.

Čelavi čovek je šakom obrisao nos, pa reče, slegajući ramenima:

— Ako platite tri dolara daću vam sobu.

— Zar nemate neku jeftiniju? — mrmljao je Holidej.

— Da, ali one su zauzete.

— Kako to? Pa danas u podne su još sve sobe bile slobodne.

— Tako? To vam je rekla moja žena? — reče gostioničar. — Da, to

je tačno, ali u međuvremenu su došli novi gosti. Trebalo je da iznajmite sobu danas u podne. Žao mi je.

— Nema veze — odgovorio je Dok Holidej, pa zatraži još jedan brendi. — Znate, ja radim sa željeznicom. Trgujem drvima.

Gostioničara nije čudilo da se ovde zadržavao trgovac drvima. Konačno, željeznička kompanija je imala mnogo veza sa trgovcima.

— Slabo se radi sa tom družinom preko, jel' istina? upitao je.

— Ah — odmahnuo je Holidej. — Ti momci bi najviše voleli kad bi im se pragovi poklanjali.

— Mogu misliti. Ta bratija je poznata. Oni su sami skupi kao apoteka — a od drugih bi hteli sve da uzmu džabe. Nemojte to shvatiti tragično. Bolje popijte još jednu.

Prostorija, u kojoj se nalazio šank, imala je po dužini jednu galeriju, koja je vodila u nekoliko soba.

Dok Holidej nije mogao da vidi čoveka koji se upravo pojavio kod ograde i gledao dole prema šanku.

Prodoran Meksikančev pogled je preleteo prostoriju — pa se zadržao na Džordžijancu.

Meksikanac se odmah povukao na galeriju, pa stavi svocje maljave šake na teške drške revolvera, koje su bile napravljene od jelenskih rogova.

Tada iz jedne sobe izađe plavokosi mladić, pa pođe prema galeriji da bi pogledao dole.

Brzim pokretom ga je Meksikanac zgrabio i povukao nazad.

— Šta je? — šapnu mladić.

— Trenutak — odgovorio je Meksikanac. — Moram da razmislim.

Momak je ćutao i gledao u Meksi-

kanca, čiji je mozak grozničavo radio.

— Grom i pakao — promrmljao je. — Gde li sam već video taj revolver?

— Koji revolver? — pitao je momak.

— Pođi napred i pogledaj čoveka koji stoji kod šanka.

Posle dva minuta momak se vratio nazad.

— Hej, Džip, pa tamo stoji najmanje petnaest ljudi!

— Ali pogledaj jednog čoveka! — ljutio se Meksikanac.

— Ne razumem vas. Ne mislite valjda na onog debelog tipa za žutim šešišom?

— Ne.

— Ili onog sa cilindrom?

— Ne. Ni njega.

— Hej, ne mislite valjda na onog malog sa krivim nogama...

— Ne, mislim na čoveka koji stoji tu napred i pije brendi. Prilično je visok i nosi crni šešir i crni ogrtač. Kolt nosi na levoj strani.

Meksikanac je naročito pazio na ljude koji su nosili revolver sa leve strane.

— Ne znam šta to ima naročito na njemu — odgovorio je momak.

— Pogledaćemo ga malo поближе.

*
* *

Maršal je napustio sveštenikovo dvorište sa druge strane, da bi kroz malu sporednu uličicu došao na trg, koji se nalazio iza zgrade trezora.

Bio je to prilično velik trg. Posle sto do stopešest jardi su se opet nalazile male kuće, koje su bile prilič-

no razmaknute. Marana je bio veoma malo naselje.

Na blagoj mesečini maršal nije mogao dobro da razgleda trg.

Stajao je u mraku kapije jedne štale i gledao ka zadnjem zidu zgrade blagajne.

Kuća je bila kamena i prilično velika. Zid, kojim je bilo ograđeno dvorište, bio je prilično nizak i moglo se gledati preko njega.

Svuda je vladala tišina.

Čovek iz Misurija se ipak nije pomakao sa svog mesta.

Bio je potreban vanredan oprez. Konačno, poznavao je „sive maske“. A ako se ovde nalazila njihova elita, onda je bio potreban dvostruki oprez.

Upravo kad je nameravao da napusti svoje mesto, da bi pošao pored napola razrušene ograde jedne kuće, video je najednom na zidu nekog čoveka! Nalazio se možda dvadeset ili trideset koraka od maršala, na sred zida koji je maršal već dugo posmatrao.

Znači čovek se čitavo to vreme morao nalaziti tamo.

Bio je to puki slučaj što je čovek iz Misurija mogao tako dobro da vidi njegovu siluetu, jer su se glava i ramena stranca dobro oertavali na belom kućnom zidu. Bio je srednjeg rasta. Obazirao se na sve strane pre nego što je opet nestao.

Znači, ponovo je ležao iza zida.

Vajat je ostao nepomično gledajući preko.

Tada se čuo huk sove.

Neko je imitirao sovu, ali oštro Vajatovo uho je primetilo prevaru. Često je maršal u savani čuo sovin huk, pa nije naseo na taj trik.

Nekoliko minuta kasnije huk se opet čuo sa kraja ulice.

Onda je maršal na drugoj strani zgrade blagajne primetio još jednu siluetu, koja se kretala ispred svetlog zida, dok i ona nije nestala iza zida.

Znači, sada su se najmanje dva čoveka nalazila iza zida i jedan gore na ulici.

Gde li je bio Dok Holidej?

Vajat se dogovorio sa njim da se nađu ovde pred štalom.

U stvari, čovek iz Misurija je nameravao da pregleda taj veliki trg, ali nešto ga je upozoravalo da to ne čini, pa je zato zastao kod te kapije.

Njegovo je strpljenje urodilo plodom. Nema sumnje, nešto se događalo oko zgrade željezničke blagajne. Jesu li to bile „sive maske“?

Vajat odluči da napusti svoje mesto da bi potražio Doka Holideja.

Vratio se istim putem kojim je i došao. Tako je stigao do glavne ulice na uglu iza sveštenikove zgrade.

Na glavnoj ulici Marane, kao i obično u tim večernjim časovima, bila je tišina.

Preko kod krčme se nalazilo nekoliko jahača, čiji su konji tamo bili privezani. Ona kola su se još uvek nalazila na starom mestu.

Vajat pognut pređe preko kolovoza, pa se pred gvožđarom pope na trotoar.

Oprezno je zapalio polić od cigare, pa zatim pođe dalje prema krčmi na uglu.

Ponovo je zastao i pravio se kako još jednom mora da zapali ostatak cigare.

Sada se nalazio pored jednog prozora i mogao je da gleda u prostoriju gde se nalazio šank.

To što je video, prikovalo je njegov pogled. Nedaleko od prozora, možda na svega jednu jard, video je jednu maljavu ruku, koja je držala cigaretu. Na srednjem prstu te ruke sijao je veliki zlatni prsten sa jednom svetlom pločicom, na kojoj je bio ugraviran trougao.

Prsten „sivih maski“.

Vajat je podigao pogled prema šanku.

Ono što je tamo video nije ga manje fasciniralo: Dok Holidej je stajao oslonjen o šank, a u levoj ruci je držao čašu. Glavu je bio nešto nakrenuo i gledao je u plavokosog momka koji je stajao pored njega.

Nekoliko koraka iza njega stajao je Meksikanac, koji je izvukao revolver.

Ono nekoliko ljudi, koji su se nalazili u krčmi, gledali su preko ka šanku.

Pa to je bila paklena situacija! Ako bi Vajat sad intervenisao verovatno više ne bi imao prilike da pobliže osmotri vlasnika onog velikog zlatnog prstena.

Nije smeo da reskira da se nagne ispod prozora da bi sa druge strane pogledao lice tog čoveka, jer mogli bi ga videti iz kola.

Zato je pošao ka vratima krčme i polako ih otvorio.

Do davola, nije mogao da vidi čoveka kod prozora, pošto mu je bio okrenut leđima.

Bio je to pirlično visok čovek, vitak, mršav i sigurno ne star.

Vajat pođe prema šanku pa zastaje na njegovom kraju, nedaleko od Meksikanca.

Onda mahnu gostioničaru, koji pride klecavih kolena.

— Da, da, odmah ćete dobiti. Pa vidite valjda...

Tada se Meksikanac okrenu. On se naljutio na gostioničara.

— Šta je? — upita osorno.

— Ništa mister, ništa!

— To bi ti i savetovao!

Dok Holidej je odmah video maršala.

Da li je Meksikanac primetio kockarev pogled, ili je to bila samo slučajnos? Na svaki način je pogledao u ogledalo na šanku, gde je mogao da vidi novog gosta.

Ali činilo se da na njemu nije primetio ništa sumnjivo.

Onaj plavi momak, koji je očigledno nešto hteo sa Dokom Holidejom, upravo je rekao:

— Znači, nećeš da mi platiš jedno piće burazeru?

— Ne — odgovorio je kockar. — Nemam za to nikakav razlog, jer te ne poznajem.

— Kad ti ja kažem da se poznamo, onda ima da bude tako. Ali ako ti želiš da me uvrediš — već sam ti rekao — onda ćeš se zlo provesti. Sad ćeš poći sa mnom napolje!

Dok Holidej odmahnu glavom.

— Ne, a zašto? Napolju je hladno. Kada budeš sinko bio u mojim godinama onda ćeš i ti radije ostajati u toploj krčmi.

Tada Meksikanac najednom gurnu revolver u Holidejeva leđa i grubo reče:

— Čuo si šta ti je momak rekao.

Vajat je osluškivao taj glas. Negde ga je već bio čuo. Ali gde?

U Kosta Riki!

Najednom se setio. Glas tog čoveka čuo je one strašne noći, kada je u Kosta Riki bio Stilvelov zarobljenik. Glas tog čoveka je čuo u

mraku, kada nije mogao da vidi njegovo lice.

Sada mu je bilo jasno! „Sive maske“ su bile u Marani.

A preko kod prozora je možda sedeo „Veliki vođa“! Čovek koga već nedeljama goni!

Vajat dodirnu Meksikanca po ramenu.

Kao da su ga zmije ujele, okrenuo se ovaj, gledajući u maršala besnim usplamtelim očima.

— Šta je sa tobom, čoveče? Šta ti to pada napamet!

Vajat je sklopio ruke, pa reče glasom propovednika:

— Opraštam vam sinko. Ne izgovarate dobre reči. Mi koji spadamo među četrdeset hiljada svetaca najmlađih dana, imamo sažaljenja prema grešnim ljudima. Da, čak i prema tebi.

— Za ime božje — povikao je Meksikanac. — Kveker, samo mi je to još falilo! Idi do đavola, čoveče!

— Varaš se sinko — odgovorio je maršal. — Ja ne pripadam kvekerima.

— Onda si Mormon! — reče Meksikanac. — Meni je to sasvim svejedno. Lupnuo si me po ramenu i zato bi trebalo da ti razbijem glavu.

— Ne sinko, to ne bi trebalo činiti. Baš naprotiv, trebalo bi da mi budeš zahvalan.

— Ne verujem, prijatelju.

Tada Meksikanac podigne levu ruku. Hteo je lažnog propovednika da raspali po glavi svojim teškim revolverom.

Ali nije stigao. Jedan je pucanj odjeknuo prostorijom.

Ljudi pored šanka su zapanjeno gledali oko sebe.

Jedan od one dvojice, koji su se

deli kod prozora, je ustao. Bio je to visok, vitak čovek širokih ramena i uskih kukova. Imao je pravilno lice i tanke brkove. Oči su mu bile čelično sive i prodorne. Na sebi je imao tamno odelo, belu košulju, i kao vino crvenu somotsku mašnu.

Još je u ruci držao revolver iz čije je cevi izlazio plavičasti barutni dim.

Bio je to čovek koji je nosio veliki prsten sa ugraviranim trouglom.

Meksikanac mu reče:

— Šta je?

— Nameravam svoj brendi da odvede na miru popijem, mister — odgovorio je stranac.

— Hm — mrmljao je Meksikanac — kako hoćete. Nisam svadljiv čovek.

Digao je revolver, koji mu je strančev metak izbio iz ruke, pa na svoje čuđenje konstatova da je oružje još uvek bilo nategnuto.

— Ovaj pucanj je opasan — rekao je.

Onaj čovek preko je opet seo i polako pijuckao svoj brendi.

Prema njemu je sedeo jedan stariji čovek sa riđom bradom. Imao je brutalno, podmuklo lice, sa ulubljenim nosom i male svinjske oči. Njegova ramena su bila široka i odavala se medvedu snagu.

U krčmi je zavládala tišina.

Tada u tišini Džordžijanac reče plavom momku:

— Hej, Džoni, sada znam gde smo se sreli! Hahaha! Bilo je to u zatvoru u Kanzas Sitiju!

— Šta ti pada na pamet, čoveče?

— Da, da, sada se čak dobro sećam. Ti si trebao da odležiš pet godina zbog pljačke i pokušaja ubistva, jel' tako? Hahaha!

Onaj plavokosi bandit ustuknu nekoliko koraka.

— Čoveče, kako to razgovaraš sa mnom? — ljutio se. — Smiri se ili ću ti slupati naočare!

— Da, da — odgovorio je Holidej. — Već i onda si bio tako prefrigan.

Plavokosi je hteo da se baci na njega, ali onaj čovek kod prozora je opet ustao.

Vajat je jedva vidljivo pokrenuo glayu, pa ga je kroz trepavice fiksirao. Ali ipak mu nije uspelo da dobro vidi lice onog čoveka.

Obod šešira mu je preko lica bacio tamnu senku. Videle su se samo njegove oči, koje su blještale. Bile su to svetle, hladne oči. Kad je opet digao svoju levu ruku, Vajat je video prsten.

Ali on nije ništa rekao plavokosom, već se obratio krčmaru:

— Hoću li dobiti još jedan brendi!

Ali nešto u njegovom glasu je naturalo onog mladića da se okane Doka Holideja.

— Još ćemo se mi videti — promrmlja on kockaru, pa pođe nazad do stepenica.

Plavokosi bandit Jusuf Noriba nije ni slutio u kakvoj se opasnosti nalazio. Šta li bi rekao da je znao sa kim bi se upustio?

Tada je viknuo onaj riđobradi čovek, koji je sedeo sa onim strancem:

— I meni jedan brendi, gostioničaru!

Od tog glasa su se prijatelji iz Doda trgli zamalo: Taj glas su poznavali isto tako dobro kao svoj rođeni. I još posle mnogo godina opet bi ga prepoznali.

Bio je to glas čoveka, koji je one noći gore, u Srebrnim planinama

kod Crvenog jezera, govorio umesto „Velikog vođe”.

Znači da je onaj čovek, koji je sedeo prema njemu, vođa „sivih maski”!

Kao usijano gvožđe nešto je proželo maršala u grudima. Nedeljama su putovali po zemlji: od grada do grada, od Kom Voa do Kosta Rike, od Taksona do Martinija i onda gore do Čirikahua u Srebrnim planinama i na Crveno jezero.

Maršal je dugo vremena smatrao da je vođa bande Ajk Klanton. Ali sada je pred njima bio pravi čovek i to ovde u ovoj prostoriji.

Vajat je osećao treperenje svih nerava do vrhova prstiju.

Sada je bilo važno da ih taj čovek ili bilo ko drugi ne prepozna.

Jer gore kod Crvenog jezera su na jarkoj svetlosti logorske vatre stajali pred njim i polukrugom njegovih podređenih starešina. A sad su ih prurušavale samo naočare!

Vajat je istina već izgovorio nekoliko reči, ali glas je izmenio, tako da se nadao da nije bio prepoznat.

Još uvek je ispod trepavica posmatrao čoveka preko kod prozora.

Ovaj je popio svoj brendi pa je ustao.

Riđobradi, koji je baš pijuckao svoje piće, odmah je pošao za njim.

Obojica su napustili krčmu.

„Moram poći za njima!” — govorilo je nešto u maršalu.

Ali pošto su se u krčmi nalazili kako Meksikanac tako i onaj plavokosi bandit, nije mogao odmah da izađe napolje.

Dok Holidej pođe ka vratima koja su vodila u dvorište.

Plavokosi je gledao za njim.

Napolju kod vrata kockar je odmah zastao.

Brzim koracima za njim je išao mladi bandit.

Dok Holidej ga je propustio pored sebe i video je kako je ovaj odjurio u dvorište da bi ga tamo negde potražio.

Holidej se odmah vratio, pa prođe kroz lokal, da bi iz njega izašao na glavna vrata.

Samo što je stigao do verande, kad su se vrata odmah otvorila. Na njima se pojavio Meksikanac.

Holidej, koji je stajao pod nastrešnicom, pogledao je prema njemu.

Meksikanac mu je prilazio, opasno se smeškajući.

— Dakle, amigo, jesi li čekao na mene?

— Hm — promrmlja Holidej slegnuvši ramenima. — Ne bih baš to rekao.

— Slušaj, amigo, ti mi se ne dopadaš. Istina, ne znam odakle te poznajem, ali ti mi se ne dopadaš.

— Ne brini se zato — rekao je kockar mirno. — To je obostrano!

Uvređeni jušnjak se trgao kao da ga je neko udario.

— Šta to ima da znači?

— Ma ostavi me na miru — reče Holidej nameravajući da napusti nastrešnicu.

Ali ga Meksikanac zgrabi za ruku.

Ako je postojalo nešto što Džordžijanac nije mogao da podnosi bilo je upravo to. Sasvim mirno je digao Meksikančevu ruku sa svoje i oštro ga pogledao kroz naočare.

— Ja bih na tvom mestu, dečače, bio veoma oprezan.

Meksikanac mu je prišao sasvim blizu. Kao plamen osećao je kockar miris alkohola iz njegovih usta.

— Okreni se smrdljivi tvore lagano i podi napred, dok ne dođeš do prvog ugla, a onda ćeš poći u onu mračnu ulicu.

Džordžijanac se smeškao u sebi, a zubi su mu blistali.

— Znaš, imao sam jednu tetku, koja je uvek govorila: Ima ljudi koji se smire tek onda kada dobiju poklopac na glavu...

— Poklopac...? — promućao je bandit zapanjeno.

— Da, poklopac od mrtvačkog sanduka!

Dok Holidej se okrenu i pođe preko ulice.

Meksikanac je izvukao revolver, pa ga uspravi.

Ali dobi oštar i snažan udarac po ruci i oružje mu uz tresak ispade iz ruke.

On okrenu glavu i pogleda u prodorne oči čoveka iz Misurija.

Ovaj ga je oštro posmatrao preko okvira svojih naočara.

— Žao mi je, mister, ali ne podnosim momke koji potežu revolver na ljude kad su im okrenuti leđima. Meksikanac ga je besno gledao.

— Šta ti pada na pamet, čoveče? Jesi li poludeo. Napred digni moj revolver!

Vajat odmahnu glavom.

— Ne, mister, za to nemam nikakvog povoda.

Meksikanac je bio čovek koji nije umeo da se savladava. Maršal nije mogao da objasni zašto je baš on bio odabran za vođu te akcije u Marani.

Brzim koracima je prišao Vajatu, pa zamahnu levom rukom, ali ga je maršalov munjeviti udarac pogodio u bradu, pre nego što je on uspeo da udari.

Meksikanac je odmah pao na kolena.

Vajat ga zgrabi levom rukom za kragnu, pa ga zatim podigne, prodrma pa ga opet postavi na noge.

— Tako, sinko. Biće sad najbolje da ideš na spavanje.

— To ćeš mi platiti ti, prljava svinjo!

— No, no, samo bez ispada, sinko! Ja sam čudan momak, znaš. Ima stvari koje nikako ne mogu da podnesem.

— Ne možeš, veliš? — Meksikanac je stajao raširenih nogu i sa stisnutim pesnicama. — Znaš šta ću napraviti od tebe? Trešće!

Meksikanac opet pokušava da iznenadi Vajata. Ali se i ovaj put prevario u čoveku sa naočarima. Strahoviti udarac? ga je pogodio tako da se okrenuo oko sopstvene osovine i preko stepenica nastrešnice pao na ulicu.

Džip Jalinko je omamljen čučao u prašini glavne ulice, buljeći prema nastrešnici, gde je video duplu sliku čoveka u naočarima.

— Budi pametan — rekao mu je Vajat kao da se ništa nije dogodilo. Pošao je preko ulice pored sveštenikove kuće i zašao u sporednu uličicu.

Kad je prolazio pored kapije dvorišta, čuo je Dok Holidejev glas:

— Do sada sam čekao gore na uglu sa koltom u ruci.

— Mislio sam — odgovorio je maršal.

— Šta sada?

Vajat sleže ramenima.

— To je zapetljana stvar. Čitavo vreme sam mislio na onog tipa u kolima ispod tende.

— Taj više nije unutra — odgovorio je Holidej.

— Kako ste to saznali?

— Zato što je tenda napred i pozadi otvorena, tako da sam mogao skroz da vidim kada sam išao ovamo. Onaj momak bi se već ohladio, ako bi još uvek stajao u kolima.

Njih dvojica su stajala u kapiji, koju je Vajat zatvorio, i šapatom su razgovarali.

— A šta kažete na njega...?

— Mislite na čoveka koji je sedeo kod prozora sa onim ridobradim? Mislite da je on gazda?

— Tako izgleda. Ridobrađi momak je na svaki način govornik koga smo čuli na Crvenom jezeru.

— Vajat klimne glavom.

— Bez sumnje. Taj glas sam odmah prepoznao.

Holidej je zapalio cigaretu. Za desec sekunde je slaba crvena svetlost obasjala njegovo koščato lice. Onda je opet zavladao mrak.

— Šta sada nameravate, maršale?

— To ni meni još nije jasno. Ne znam kako ćemo nas dovjica u ovom mraku izaći na kraj protiv najmanje njih sedmorice. Bez sumnje ti lupeži nameravaju da napadnu blagajnu. Ali mi ne možemo tamo da stražarimo i pazimo. Sem toga, meni je pre svega stalo do vođe. Kod takve bande je kao kod horde Indijanaca: Kada se uhvati vođa onda nastaje rastulo.

— Šta mislite o tome kada bismo doveli šerifa?

— Ne verujem da bi to mnogo koristilo, ali nam ne preostaje ništa drugo.

— Da li da ga ja dovedem? — pitao je Džordžijanac.

Maršal odmahnu glavom.

— Ne. Biće najbolje da vi sada odete na prvobitno dogovoreno mesto sastanka i posmatrajte trg iza trezora. Ne mogu da verujem da će upasti u kuću sa prednje strane.

— Ol rajt.

Dok Holidej se uputio prema štali, kod koje je čovek iz Misurija ranije stajao, a Vajat je pošao glavom ulicom prema šerifovoj kancelariji.

Kroz sićušno prozorsko okno slaba svetlost je prodirala na ulicu.

Vajat je pokucao na vrata, pa ih otvorio...

Zapanjeno je gledao u prizor koji se pružao pred njim.

Šerif je stajao u sredini prostorije držeći u ruci sačmaricu.

I onda prasnu pucanj.

Vajat se u pravom trenutku bacio u zaklon iza vrata.

Sačma je uz zaglušujuću eksploziju prozviždala napolje i udarala u ragastov, stubove nastrešnice i ogradu verande.

Oblak dima se još nije razišao, a čovek iz Misurija se opet pojavio na vratima.

Šerif je još uvek stajao u sredini prostorije sa puškom u ruci i blenuo u njega. U njegovim očima strah se video.

— To ste vi... maršale! — mucao je.

— Da, ja.

— Do đavola nisam vas prepoznao!

Vajat je skinuo naočare dok je išao prema kancelariji šerifa, tako da ga je ovaj morao prepoznati.

Ali tog čoveka je obuzeo strah.

— Žao mi je, maršale, ali ja nisam mogao ni slutiti da ste se vratili.

— Čudnovato — odgovorio je čovek iz Misurija, zatvarajući za sobom vrata, pa onda stade uza zid ta-

ko da ga sa ulice nisu mogli videti.

— Zabarikadirali ste se u ovoj vašoj tvrđavi i svakom ko se pojavi na vratima delite sledovanje olova.

— Ne — reče šerif otegnuto — ali... Ja sam... nešto se dešava u gradu.

— Da, to bi se moglo reći.

— Ne znam šta je, ali sam video ljude koji nisu iz ovog grada. Jednog Meksikanca i još dvojicu.

— Tačno, to sam i ja video.

— Ali vi niste bili ovde?

— Jesam, od prekjuče sam bio preko kod sveštenika.

— Pa to je nemoguće!

— Ipak šerife to je moguće. Posmatrao sam i vas, čitavo ovo vreme. Skoro se niste ni pojavili iz svoje kancelarije. I vi to nazivate obavljanjem svoje dužnosti?

Vajat je seo na jedan tronožac.

Šerif je u cev svoje sačmarice stavio novu patronu i promrmljao:

— Dakle, neka đavo nosi taj posao. Reći ću vam jedno. Bio sam šerif u Dalasu, Ostinu i u Oklahomi Sitiju. Svuda je bio pakao. Ali ovde je najgore. Otkada željeznička kompanija preko ima pun trezor para, ovuda skitaju razni tipovi, od kojih se čoveku koža ježi. A uz to, ovde ne postoji čovek koji bi vam mogao pomoći.

— Smatrali ste da bi to mogla da naknadi puška?

— Ne, ali šta da radim? Mislio sam da je to neki od onih stranaca.

Vajat odmahnu rukom.

— Slušajte šerife! U gradu ima najmanje sedam ljudi za koje sumnjam da su iz bande „sivih maski“. Ali što je još važnije, jedan od njih bi mogao biti vođa te bande.

Šerif je tako snažno spustio kun-

dak svoje sačmarice o pod da se podigla prašina.

— Veliki vođa sivih maski? — izgovorio je promuklim glasom.

— Da, tako mi se čini. Ne mogu to sigurno da tvrdim. Na svaki način, ovde se nalazi jedan čovek koji na ruci ima veliki zlatan prsten sa ugraviranim trouglom. Pogledajte ovaj prsten, on nije ni sluga prema onom što on nosi. Taj je prsten pripadao jednom od pomoćnika velikog šefa bande.

Šerifovo lice je prebledelo kao kreč.

— Vi mislite da se vođa sivih maski nalazi ovde u Marani? — pitao je i nije mogao prikriti treperenje u svom glasu.

Vajat ga je ispitivački pogledao, pa onda hladno odgovori:

— Rekao sam vam da to ne mogu sigurno da tvrdim. Ali je veoma moguće. On je prilično krupan čovek, u dobro skrojenom smeđem odelu, nosi belu košulju sa crvenom mašnom i opasač sa dva revolvera. Sem toga, puca i sa deringerom, koji desnom rukom vadi iz levog džepa od prsluka. Ima tamnu kosu i mislim sive oči. Koliko je star to ne mogu reći. Možda trideset, možda i četrdeset godina. Do malo pre je bio preko u Flimbertovom salunu.

Šerif je gutao knedle, a zubi su mu cvokotali. Najednom podigne pušku i stavi je nazad u sošku.

— Nešto ću vam reći, maršale! Pun mi je nos svega! Neću više dalje! Godinama sam se mučio dole u Ostinu, Dalasu i Oklahoma Siti-ju. Došao sam ovamo da bih imao malo mira. Nisam molio željezničku kompaniju da ovde otvori svoju blagajnu. Ne želim da umrem

za željezničku kompaniju koja ima milione, razumete li? Ako to vi hoćete, izvolite. Da ne mislite slučajno da biste sa Dok Holidejem sami mogli da izađete na kraj sa bandom hladnokrvnih zločinaca? Da slučajno ne sanjate da biste mogli pohvatati „sive maske”? Znali ste šta vas ovde čeka? Zašto ste se vratili?

Očajni šerif je say uzdrhtao stajao usred kancelarije, raširenih nogu, stisnutih pesnica.

Vajat se digao sa svog mesta. Bio je viši od šerifa za celu glavu i mirno ga je gledao u oči.

— Vratio sam se, jer je to moja dužnost, šerife!

— Da, da, dužnost, uvek samo dužnost. Ja sam to činio šesnaest godina. To me je dovelo do toga da sam potpuno izgubio živce. Neću više, maršale, Erp, razumete? — Desnom rukom je strgnuo zvezdu sa leve strane grudi pa je baci maršalu pod noge. — Evo vam vaše zvezde! Meni više nije potrebna!

Zgrabio je sa klina ogrtač, pa pođe prema vratima koja vode u dvorište.

— Samo za trenutak — zaustavi ga maršalov glas.

Čovek je okrenuo glavu.

— Vi ovu zvezdu niste dobili od mene, mister.

— Meni je svejedno od koga sam je dobio. Vi ste savezni maršal, a to je dovoljno. Ja sam je propisno predao.

— Idite do gradonačelnika, pa ga obavestite o svojoj nameri! Bar da on zna da ste grad ostavili bez zaštite.

Tada se šerif još jednom okrenuo.

— Bez zaštite? — upitao je naguvši glavu. — Pa vi ste ovde!

— Da, naravno — odgovorio je maršal — ja sam ovde.

Izgovorio je to sasvim lagano pa se onda okrenuo i izašao napolje.

Šerif je potrčao za njim i stigao ga pred vratima, pa ga povuče nazad u kancelariju.

— Vajate — rekao je sav zadihan — razumete me! Ja više nisam tako mlad kao vi.

— Tačno znam to. Vi ste pet godina stariji od mene.

— Sem toga nemam takve živce. Ja nisam kao vi, ja sam... Eto, ne mogu više!

Vajat klimne glavom i stavi mu ruke na rame.

— Dobro, dobro.

Zatim se odvoji od čoveka koji je sav drhtao pa pređe preko ulice.

Šerif je gledao za njim praznim pogledom, izgovorivši kroz zube neku psovku, zatim se okrete i napusti kancelariju.

Nikad više ga nisu videli u Marani.

Mnogo godina kasnije Vajat Erp ga je sreo preko u San Francisku u Kaliforniji, gde je u jednoj lučkoj krčmi bio „momak za izbacivanje“.

Vajat još nije stigao do druge strane ulice kad je čuo pucnjavu.

Odmah je prepoznao revolver Doka Holideja pa dugim koracima potrča napred.

Još pre nego što je stigao do zgrade blagajne, ponovo je pripucalo. Video je da je pucnjava dolazila iz dvorišta iza zgrade.

Očigledno su primetili kockara.

Vajat je trčao i još nije stigao sasvim do zida kad iza njega prasnucan, a metak se odbi od kamene ograde.

Maršal se naglo okrenu i u padu

opali tačno prema mestu gde je bijesnuo plamen.

Metak je kao maljem pogodio čoveka koji je pucao na njega.

On se zanese nazad, pade, pokušao ponovo da se podigne i još jednom ispruži revolver sa namerom da puca.

Ali više nije mogao i ruka mu nemotno klonu.

Vajat, koji je klečao na zemlji, uspravi se pa sa uperenim revolverom pođe prema protivniku.

Vajat je na zemlji video plavokosog momka. Zgrabio ga je i odvuкао preko do nastrešnice.

Čovek nije bio mrtav, i borio se za vazduh.

— Gde je vođa — pitao ga je Vajat.

— Ne znam — prostenjao je bandit.

— Pitam te gde je vođa, momče!

— Ne... ne... znam.

U tom trenutku je preko na dvorištu opet pripucalo.

Jedan čovek je vikao:

— Eno ga tamo preko iza velikog bureta za vodu! Napred izrešetaj ga!

To je bio glas ridokosog sa Crvenog jezera.

Vajat je ranjeniku oduzeo oružje, pa potrča prema prednjoj strani zgrade trezora.

Tada se prednjim iz mraka pojavi jedna prilika.

Meksikanac! Hitro je podigao revolver.

Vajat je munjevito pucao.

Metak je pogodio banditovu ruku, Meksikanac urliknu.

Samo za trenutak je zavládala tišina i onda se čuo iza maršala metalni zvuk natezanja oroza.

Čovek iz Misurija se bacio na

stranu. Ali metak je već pošao za njega pa ga okrznuo po levom obrazu.

Nekih sedam jardi pred sobom maršal je na sredini ulice na slaboj mesečini video jednog čoveka.

Odmah ga je prepoznao po široko izrezanoj jakni. Bela košulja se blistala i u mraku. Bio je to čovek sa crvenom mašnom.

Veliki vođa sivih maski?

Tada opet bljesnu plamen iz ruke onog drugog. Metak prolete porred maršalove glave.

Maršal je iz teškog bantlajn specijala ispalio u pravcu vatre.

I njegov hitav je našao cilj. Ali čovek je ostao na nogama.

Sad se i Vajat uspravio. Video je da je ruka čoveka u beloj košulji klonula.

Dva čoveka su stajala jedan prema drugom na rastojanju od sedam jardi.

Preko u dvorištu zgrade blagajne zavladala je tišina.

Čovek sa belom košuljom je nepomično stajao. U ruci je još držao revolver.

Kao opčinjen buljio je u maršala.

Tada je Vajat za sobom čuo neki šum i brzo se okrenuo.

Tog trenutka je prasnuo jedan pucanj koji je oborio čoveka u beloj košulji.

Bio je to Meksikanac!

Sada je u velikim skokovima pokušavao pobeći.

Vajat uperi bantlajn i opali.

Ali je metak banditu samo skinuo šešir sa glave. Već je stigao do ugla kuće gde je i nestao.

Vajat se okrenuo. Video je da onaj drugi leži na zemlji.

Potrčao je do njega, zgrabi ga is-

pod ruku pa ga odvuče do ulaza u zgradu trezora.

Čovek je bio mrtav. Ubio ga je njegov drug.

Vajat je desperadosu skinuo veliki prsten sa ruke, pa ga stavi u džep.

U dvorištu je opet počela paljba.

Vajat se odšunjaio tamo, pa oprezno pogleda preko niskog zida.

Tada je u donjem desnom uglu dvorišta primetio Doka Holideja. I njegova košulja se videla i u mraku.

Levo od njega iza jednog sanduka klečala su dva čoveka. Oni su to pucali.

Onda se oglasio kockarov revolver. U oštrom stakatu njegovi pucnji su odjekivali dvorištem.

— Ruke u vis! — povikao je Vajat i uperio u njih svoj kolt.

Jedan od bandita je podigao ruke. Drugi je skočio i opalio.

Ali metak čoveka iz Misurija ga je oborio.

Vajat se prebacio preko zida i skočio na onog čoveka pa mu izbi oružje iz ruke, zgrabi ga za okovratnik, pa njega i njegovog druga odvuče preko ulice ka šerifovoj kancelariji.

Srećom je zatvor bio prazan. Zatvorenici, koji su bili tamo, tog jutra su odvezeni.

Tako je ta noćna borba u Marani imala teške posledice po desperadose. Trojica od njih su bila u zatvoru, jedan je bio mrtav, dvojica teško ranjeni, a jedan je pobjegao.

Meksikanac!

Ali Vajatova slutnja da ova sedmorica nisu bili sami u gradu uskoro će se pokazati tačnom.

Kad je maršal napustio kancelariju, sa druge strane ga je do-

čekao metak koji je udario o zid pored vrata.

Maršal je pogledao na drugu stranu ulice.

Preko, u nizu niskih kuća, nalazila se jedna dvospratna građevina. Pucanj mora da je dolazio od tamo.

Maršal je ostao na istoj strani ulice, zatim pođe malo dalje, i na stopešest jardi pređe kolovoz i dođe na drugu stranu.

Kad je stigao u blizinu one kuće, zastao je. Bila je to jedna obućarska radionica.

Vajat se lagano kretao napred, pa pritisne ulazna vrata. Ona su se otvorila. U hodniku kuće vladao je potpun mrak.

Maršal je pipajući pošao napred.

Desno su neke stepenice vodile na gornji sprat.

Vajat je osluškivao, pa mu se učinilo da čuje neki šum.

Tada napolju na ulici prasnu jedan pucanj.

Istog trenutka su se gore čuli koraci, a onda su žaskripala neka vrata.

Čovek je, dakle, bio u hodniku i sad je pošao nazad ka sobi, da bi kroz prozor pogledao na ulicu.

To je bila šansa za Vajata. Odšunjao se uz stepenice i odmah je video malo pritvorena vrata. Gledao je kroz otvor i kod prozora primećio jednog čoveka.

Bio je to mladić od najviše osamnaest ili devetnaest godina, koji se priljubio u prozorsku nišu, držeći pušku u ruci.

Vajat nategnu revolver.

— Ruke u vis!

Mladić naglo okrene glavu i od straha ispusti pušku.

Maršal je ušao u sobu, pa bolje pogleda tog podmuklog strelca.

Mladić je imao neobično žučkasto prefrigano lice i neki cinički odsjaj u očima. Bio je obučen kao kauboj.

Šta li je tog zelembaća navelo na takvo ponašanje?

Možda bi iz njega mogao nešto izvući! Maršal je već mnogo puta došao do saznanja da se sa mladim ljudima lakše može govoriti nego sa starijim.

Stao je četiri jarda pred momkom, pa ga odmeri hladnim ispitujućim pogledom.

— Kako se zoveš? — upitao je.

— Džim!

— Samo Džim?

— Džim Terkins.

— Ti, dakle, pripadaš „sivim maskama”.

Mladić se sav stresao kada je maršal izgovorio te reči.

— Ne! — povikao je on, prebledivši u licu.

— Da, da, Džime. Ne moraš mi ništa pričati. Stvar mi je potpuno jasna.

— Ne, to nije tačno, mister Erp!

— Šta pričaš! Kad je momak u tvojim godinama toliko lud da hoće da ustreli jednog šerifa, onda može biti samo pripadnik takve bande.

— Ne, maršale... preklinjem vas...

— Rekao sam da ćutiš. Dobro bi bilo da se na to već privikneš, pre nego što ćeš učutati za uvek.

Mladić je širom otvorio oči. U njima se video užasan strah.

— Hoćete li time da kažete da ću otići na vešala?

— To te sigurno neće mimoići, Džime.

Tada je mladić stupio dva koraka napred. Borio se sam sa sobom. Onda je uspeo da se savlada, pa reče:

— Oni su me primorali na to!

— Ko?

— Oni drugi.

— Momče, nemoj da moram svaku pojedinost da izvlačim iz tebe kao sa kleštima.

Džim Terkins je spustio glavu.

— Ne, nema nikakvog straha. Ako ja moram da visim, neka i oni ne žive. Te hulje! Oni su prisilili mog oca i brata da rade za njih...

— Ko je njihov vođa?

— To ne znam. Mi smo naređenja uvek dobijali od Breka!

— Ne pričaj mi bajke, momče. Džeri Brek ti nije mogao dati naređenje da pucaš na nas. On se nalazi u zatvoru.

— Ne, Brek je bio naš šef. Ali...

— Govori dalje!

Momak je podigao glavu. Oči su mu se cakilile.

— Ne mogu, maršale.

Tada mu maršal priđe, pa ga zgrabi za ramena i snažno ga strese.

— Govori — naredio je hladno. — Možda ćeš se time spasti od vešala.

— Istina? — U toj reči se čula preklinjuća molba.

— Govori dakle!

Džim Terkins je spustio glavu pa reče šapatom:

— To je Hauler.

— Hauler? — reče Vajat stisnuvši obrve. — Gde on stanuje?

— Ne znam.

— Ai on se mora sada nalaziti ovde u Marani.

— Da, on je ovde.

— Gde?

— Kod pustinjske buve.

— Jel' to ona prljava krčma iza većnice?

Momak klimne glavom.

— Kako izgleda? — pitao je Erp.

— Niži je od vas, mister Erp, ima crnu kosu i svetle oči. Nosi tamno odelo, kao Dok Holidej.

— Koliko mu je godina?

On je nešto mlađi od vas.

— Ko je sa njim?

— Ne znam. Jutros su kod nje ga bila dva čoveka.

— Poznaješ li ih?

— Samo jednog. To je Džo Halbon. Snažan čovek četrdesetih godina. Snažan je kao medved i veoma opasan.

— Onog drugog ne znaš?

Terkins odmahnu glavom.

— Gde ti se nalaze otac i brat?

— Obojica su još napolju na našoj maloj farmi.

— Gde leži ta farma?

— Šest milja jugozapadno od grada.

— Znači na putu za Avru?

Terkins klimne glavom. Onda ponovo podigne glavu i molećivo sklopi ruke.

— Mister Erp, mi nemamo dugo posla sa tim huljama. Jednog dana su došli na naš ranč zahtevajući od mog oca da sarađujemo sa njima. Pretili su da će nam zapaliti ranč ako odbijemo.

Vajat se predomišljao za trenutak, pa onda reče:

— Doznaću ja koliko je istina sve to što si mi rekao.

Zgrabio je momka za ruku, pa ga odvede preko u zatvor, gde ga je zatvorio u ćeliju.

Kad je maršal izašao iz kancelarije, video je Doka Holideja preko

kod ugla koji je vodio u jednu sporednu uličicu.

Kockar mu mahnu i pokaza desno, gde se nalazila pustinja buva, jedna mala krčma, koju su do tada jedva primetili.

Da li je Holidej već otkrio Haulera i njegova dva druga?

Vajat mu znakovima pokaza da će u krčmu doći kroz dvorište.

Kockar klimne glavom i odmah napusti mesto na kome se nalazio, da bi se postavio preko puta krčme, čime će, naravno, na sebe privući pažnju bandita.

Hauler, Halbom i kreolac Simeon Portega stajali su kod prozora iza prljave zavesе buljeći na ulicu.

Hauler je zabio ruke u džepove.

— Pogledajte kako onaj stoji tamo preko! On sigurno zna.

Ogromni Halbom odmahnu glavom.

— Ne verujem. To ti se samo čini Hađ.

Kreolac je ćutao.

Hauler lupi nogom o pod.

— Mora da ste naisto poludeli ako to ne shvatate. Šta mislite da onaj stoji tamo preko da hvata zjale?

U tom trenutku su se iza šanka tiho otvorila vrata, koja su vodila u dvorište. To je primetio samo stari Bilinger.

Vajat je stavio prst na usta.

Gostioničar klimnu glavom.

Tada Hauler gurnu svog saučesnika Halboma.

— Napred, poći ćemo napolje i završiti s njim pre nego što dođe maršal.

— Maršal je već ovde! — čuli su banditi oštar glas.

Hauler se odmah okrenuo. Ali je zastao u pokretu kada je u rukama

čoveka iz Misurija ugledao revolvere.

— Ruke u vis!

Vajat je gostioničaru dao znak da banditima uzme revolvere.

— Tako, a sad napolje odavde!

Hauler je zastao pod nastrešnicom.

— Kuda nas vodite, Erp?

— Zar to još pitaš, zločinče? — rekao mu je Dok Holidej podrugljivo. — Naravno, na gala ručak u hotel Di Nor.

Prijatelji iz Dodža su opet napustili kancelariju. Ali ovaj put kroz dvorišna vrata da bi izbegli još nekog eventualno skrivenog strelca.

Jedno je bilo sigurno: sive maske su došle u Maranu sa znatno većim brojem ljudi nego što je to maršal pretpostavljao. A u ovoj okolini nisu bili prvi put. Kao što se pokazalo njihovi jataci bili su ovde aktivni već izvesno vreme. Taj Terkins, na primer, je morao već duugo dejstvovati ovde.

Ko li je bio ubijeni čovek što se već nalazio preko u maloj mrtvačnici? Da li je on zaista bio vođa sivih maski?

Vajat i Dok su kroz dvorište jedne štale za iznajmljivanje izašli na glavnu ulicu i zastali pred malom mrtvačnicom.

Bila je to kao i u većini gradova mala polusrušena šupa, u koju bi se na neki sanduk stavljali mrtvaci. U maloj prostoriji je bilo mračno.

Maršal je pripalio šibicu.

Obojica su zapanjeno gledala na prazni sanduk, na koga su pola sata lično stavili mrtvaca. Nestao je!

Vajat zapali još jednu šibicu, pa razgleda malu prostoriju.

— Ništa. Šupa je potpuno prazna.

Za svaku sigurnost Holidej je podigao sanduk. Ali ni ispod njega nije bilo telo mrtvaca.

Napustili su šupu, pa su okolnim putem pošli nazad do sveštenikove kuće.

U susret im je došao sveštenik. Sveti čovek je dizao ruke.

— Za ime božje, maršale! To je najstrašnija noć koju sam ikad doživeo. Koliko ih već ima mrtvih!

— Mrtav je jedan jedini.

— Kako ste ga mogli ubiti, mister Erp! Preklinjem vas...

— Čutite! — viknu Holidej na njega. — Nije ga ubio maršal. Na njega je pucao jedan od njegovih bandita.

— Poznajete li tog čoveka?

— Ne, ne znam ga. Najverovatnije je to vođa sivih maski — odgovorio je čovek iz Misurija.

Vajat je pošeo dalje u hodnik i već je stajao kod stepenica, kad je sveštenik povikao za njim.

— Šta će se još videti? — Na svaki način, odbijen je napad na trezor željezničke blagajne i banda sedi preko u zatvoru.

— Banda? „Sive maske“ sede u zatvoru... Pa to ste vi šerifu zadali težak posao — rekao je sveštenik.

Vajat je izvadio naočare iz džepa, da mu ih vrati, a Crnčev ogrtač je okačio o čiviluk.

— Ja mu nisam zadao nikakav posao, mister Voker. Niko u ovom gradu mu više neće zadavati probleme.

— Za ime božje! Da nije teško ranjen? Ili čak mrtav — mucao je sveštenik.

— Ne — odgovorio je Holidej —

on je pobjegao. Bacio je maršaku zvezdu pred noge. Tako izgledaju stvari u vašem lepom gradu, mister Voker.

Obojica su onda pošla gore u sobe po svoje stvari.

Kad su došli nazad, sveštenik je stao pred njih.

— Glupo sam se izrazio džentlmeni. Nisam, naravno, tako mislio. Mi smo sada kao bez glave. Svi su ovde pod utiskom tih strašnih događaja.

— Ne mari ništa — odgovorio je maršal.

— Kuda ćete sada?

— Odjahaćemo dalje.

Tada sveštenik sa obe ruke grčevito uhvati maršala za ruku.

— Mister Erp, molim vas oprostite — rekao je promuklo. — Bio sam veoma uzbuđen. Morate me razumeti. Ja nisam čovek koji ume da rukuje revolverom. I... ja znam da sam izgovarao nerazumne reči. Morate biti dovoljno širokogrudni da mi to oprostite. Sve to me je strašno šokiralo. To je odvratno od šerifa što je vas i grad ostavio na cedilu. Ja sam još jednom sve promislio, zapravo crni Samuel mi je sve objasnio. Bez vas je u gradu moglo biti strašno. Ti ne samo da ste spasili trezor željeznice, već i čitavu Maranu. Sive maske bi, da nisu naišle na vas, ovde zavele svoju strahovladu.

Vajat je pažljivo gledao u svetle oči sveštenika. Mogao ga je razumeti. Nije svakom bilo moguće da sačuva živce u jednoj takvoj noći.

— Molim vas ostanite — molio je sveštenik. — Kuda ćete da odjasete po ovom mraku?

Maršal izmeni pogled sa Džordžijancem, pa onda klimne glavom.

— Dobro, svešteniče. Onda ćemo ostati do sutra. Jedan od bandita je uspeo da pobegne i mi ćemo ujutro verovatno lakše pronaći njegov trag nego sada po noći.

Napad na veliki željeznički trezor u Marani bio je odbijen.

Ali tajna u vezi sa onim mrtvacem je ostala.

Nijedan od ljudi u zatvoru nije priznao da ga poznaje.

Ridobradi je bio teško ranjen, opasno po život tako da je bio nesposoban za bilo kakvo saslušanje. A od njega bi se moglo dobiti najtačnije obaveštenje.

Da li je Meksikanac sakrio vođin leš?

Vajat Erp je hteo već u svitanje da napusti grad. Ali ga je još zadržavala u Marani potraga za mrtvacem.

Bilo je oko pola devet kad je Dok Holidej došao iz kovačevog dvorišta, pa došapnu maršalu: — Tu nešto nije u redu.

— Jeste li govorili sa kovačem?

— Da, to je neki mrzovoljan momak. Ima možda pedeset godina. Taj tip nešto krije.

Vajat je sam otišao u kovačnicu.

Kovač je bio bradat, garav čovek, čelave glave, sa zelenom kožnom keceljom. Osorno je upitao:

— Šta tražite ovde, mister Erp?

— Tražim jednog mrtvaca.

— Jednog mrtvaca? I ja sam pomislio da Dok Holidej traži tako nešto.

— Ah, to ste pomislili! A kako ste došli na to?

Kovač je primetio da se izbrbljao. Najednom je zgrabio jednu

usijanu gvozdenu šipku, koja je bila u vatri, pa je pouze.

Maršal je munjevito podigao levu nogu i udario kovača u podlakticu.

Zeljezna šipka je odletela kroz čitavu radionicu i uz tresak udarila u stepenice koje su vodile u stan.

— Gde je? — čuo se maršalov metalni glas.

Kovač je spustio glavu.

— Ja nemam ništa sa tim... Noćas je k meni došao jedan čovek i on ga je doneo.

— Gde je? — ponovio je maršal pitanje povišenim glasom.

Kovač se više nije usudio da podigne pogled.

— Čovek je došao noćas i dovukao ga je ovamo!

— Gde je?

Kovač pokaza preko ramena.

— U štali, u seniku.

— Pođite.

Kovač odmahnu glavom.

— Ne, ja neću ići.

— Vi ćete sada poći sa mnom.

Vajat ga zgrabi za ruku pa ga odvuče ka dvorišnim vratima.

Tada kovač zastade. Video je Doka Holideja gde stoji u dvorištu.

— Pa i on je ovde.

— Da, nadam se da nemate ništa protiv toga? Pođite!

Pošli su za kovačem kroz štalu i senik.

Iza sanduka sa zobi bio je leš, zavijen u jedno ćebe.

Vajat pogleda dole i upita kovača.

— Poznajete vi tog čoveka?

Ovaj mrzovoljno odmahnu glavom.

— Ne, nikad ga nisam video.

— Zašto niste rekli da ovaj leži ovde?

— Zato... zato... što sam se bojao!

— To je dobar izgovor, kovaču.

Čovek iz Misurija je gledao u mrtvačevo lice. Najednom mu je neki unutarnji glas rekao: Taj čovek nije vođa „sivih maski“.

Dok Holidej, koji je do tog trenutka ćutao, reče, klimajući glavom:

— Ne, to nije taj.

Vajat ga je zapanjeno pogledao.

— Kako ste došli do tog zaključka?

— Razmislio sam o celom napadu. Sigurno je bilo prisutno nekoliko ljudi sa Crvenog jezera — ali ne i šef. Da je on bio prisutan, sve bi se sasvim drugačije odigralo.

Maršal klimne glavom.

— To i ja mislim.

Ostao je nekoliko trenutaka zamišljen. Zatim se obrati kovaču:

— Pošto ste se toliko svesrdno trudili da prikrijete mrtvaca, sad imate zadatak da ga sahranite.

— Da, učiniću to, jer ne želim da me sive maske...

Vajat ga zgrabi za ruku.

— Možete svoj komentar zadržati za sebe kovaču.

Zatim su od kovača otišli do gradonačelnika.

Bio je to jedan stari čovek smežuranog lica, koji je u poprečnoj ulici imao jednu sedlarsku radionicu.

Stari Džo Henderson je napravio kiselo lice kada se maršal pojavio kod njega.

Vajat ga je obavestio da je poslao telegram za Takson.

— Još danas će doći dva čoveka koji će odvesti zatvorenike.

Sedi gradonačelnik Marane klimnu glavom.

— U redu je, mister Erp.

Na starom se videlo da je bio srećan što više nema posla sa tom stvari.

Borba za trezor željezničke blagajne u Marani je bila završena.

„Sive maske“ su pretrpele težak poraz.

Vajat Erp još jednom potraži teško ranjenog ridobradog razbojnika. Čovek je sada izgledao svežije i činilo se da se je nešto oporavio.

— Vi znate ko je bio čovek koga je ubio Meksikanac — pitao ga je Vajat.

Ridobrodi je uporno ćutao.

Tada ga maršal odmeri ledenim pogledom.

— Da se razumemo, mister! Kada budete mogli ustati iz kreveta za vas postoji samo jedan put na vešala.

Bandit je široko razrogačio oči,

— Na vešala? Ne! Na to nemate prava.

— Meni to pravo nije ni potrebno. Ima ga sudija. On će vas sigurno osuditi na vešala.

Kao i mnogi drugi banditi, tako se i ovaj uplašio strašne kazne koja mu je pretila. Usled teške rane njegova volja je bila oslabljena. Zato je sada mrmljao:

— Ja neću otići na vešala. Ja nikog nisam ubio.

— Bez obzira na to stići ćete na vešala. Za to možete zahvaliti svom šefu, koji vas je poslao ovamo, a on u zadnjem trenutku iskočio.

— Da, znam — izmače bradonjlu.

— On uvek u zadnjem trenutku is... tu naglo prekide rečenicu.

Ali je prekasno primetio svoju grešku. Sada je Vajat znao da se nije prevario u svojoj slutnji: čovek koji je poginuo u borbi za trezor nije bio vođa sivih maski!

Tako će se lov na tog čoveka još produžiti!

Maršal je duboko uzdahnuo, pa se onda okrete. Krupnim koracima je napustio kuću u kojoj je bio smešten ranjenik.

Kada su Vajat Erp i Dok Holidej sedeli na konjima da bi napustili gradić sveštenik je stajao pored crnca na kapiji i mrka pogleda gledao ispred sebe.

Vajat mu se u nekoliko reči zahvalio na smeštaju.

Crnac je rekao tihim glasom: — Srećno maršale! — I kockar je poslao pozdrav.

Tada je sveštenik digao glavu.

— I ja vam želim srećan put, mister Erp. I vama doktore. Ne smete mi uzeti za zlo što ne mogu biti vedriji u takvim prilikama koje su ovde.

Vajat ga je pogledao začuđeno.

— Ko bi to očekivao, mister Voker? Mislite li da su nama te stvari prijatne? Ali ako banditima ne objavimo borbu, oni iz dana u dan postaju gori i snažniji. Videli ste kako je teško uništiti takvu jednu bandu.

Sveštenik je klimao glavom.

— Nećete je razbiti, mister Erp. To je prejak organizacija, prevelika, suviše rasprostranjena...

Sa tim ne baš ohrabrujućim rečima Dok Holidej i Vajat Erp pošli su na put.

*
* *

Pošto iz zarobljenika nisu ništa više mogli izvući, nije im preostalo ništa drugo nego da pođu za Meksikancem. Samo on je još predstavljao vezu sa bandom.

Bandit, koga su gonili, dokazao je svoju privrženost klanu i time što je sve preduzeo da ukloni leš vođe akcije.

Samo njemu je uspeo da pobegne.

Njegov trag je morao voditi ka velikom vođi, koji je u poslednjem trenutku iskočio.

Za Vajata je sada bila važna činjenica da se vođa bande nije zadržavao negde u dalekom Nju Meksiku, ili čak sa one strane granice u Meksiku, nego ovde negde u blizini. Pošto su prepad na Arizonu banku u Kaza Grande i prepad na željeznički trezor u Marani usledili jedan za drugim u tako kratkom vremenskom razmaku, moglo se pretpostaviti da se šef bande nalazi negde između ova dva grada. A između tih gradova nalazio se Vajmola, a tu je bio i grad Red Rok, koji je postao poznat po zloglasnoj krvavoj bitki sa Indijancima.

Zato su sada prijatelji jahali prema tom gradu.

Bilo je pola dvanaest i iz izmaglice nad zemljom se izdizalo sunce, da bi svojim toplim zracima obasjali savanu.

Kad je Dok Holidej pošao rukom u džep, da bi izvadio svoje cigarete, maršal je primetio da na njoj ima široki zavoj.

— Vi ste ranjeni?

Kockar odmahnu rukom.

— Nije važno.

Vajat, koji je već zaboravio na

metak koji mu je okrznuo obraz, dohvati Holidejevu ruku, pa mu povuče manžetu sa košulje.

Tada na svoje iznenađenje vide krvavu ranu.

— Ova rana nije baš tako mala. Nisam ni znao da ste bili ranjeni.

— Zašto bih vas zamarao još i takvim stvarima?

— Pa to liči na ranu od noža.

— To i jeste.

Holidej je stavio cigaretu u usta pa onda o nokat pripali šibicu.

Ne skrenuvši pogled sa puta, Holidej reče kroz dim:

— Bio je to Meksikanac. Pre nego što ste imali onu pucnjavu ispred zgrade trezora, bio je kod zida. Mora da su me ona druga dvojica primetila kod štale. Preturili su kola i osuli paljbu na mene. Suviše sam odbratio pažnju na njih a zapostavio ulični prolaz. Tada se iznenađa bandit našao preda mnom, skočio na mene sa isukanim nožem, da bi ga meni zario u grudi. Morao sam ga odgurnuti. Tada se bacio na stranu i skočio ka zidu, dok sam se ja morao čuvati metaka sa druge strane. Kad sam u pauzi borbe hteo da vidim šta je sa Meksikancem, on je već davno bio preko zida. Onda se pojavio kod vas pred zgradom trezora.

Tako se, dakle, taj Meksikanac pokazao kao najopasniji bandit akcije u Marani.

Kuda li je odjahao?

Dok je vraćao šibice u džep, Dok Holidej je rekao:

— Šteta što smo Luka Šorta morali vratiti u Tombston. Prošle noći nam je mogao dobro doći.

— I ja sam na to pomislio nekoliko puta, ali je ipak važno da se

neko u Tombstonu stara o sprovođenju zakona.

— Na žalost.

Neko vreme su jahali dalje bez reči.

Savana se pružala ispred njih, a po njoj je bilo i nešto grmlja. Sunce se već sasvim probilo kroz izmaglicu i obasjalo vedri hladni decembarski dan.

Tada kockar iznenađa reče:

— Čudnovato! Za nekoliko nedelja biće božić, a ja sam mislio da ćemo dotle već davno biti u Dodžu.

— Da — odgovorio je maršal — i ja sam to mislio. Pisao sam Mastersonu još iz Tombstona, u jednom pismu, da ću početkom decembra sigurno biti kod kuće.

Maršal je razmišljao o tome da je taj dugi put ne samo bio veoma naporan po zdravlje njegovog saputnika, već i da je on znatno morao smanjiti svoja novčana sredstva.

— Hteo sam još nešto da vam kažem, Dok. Ne mogu od vas da zahtevam da me i dalje pratite. Pa vi sada ništa ne zarađujete.

Džordžijanac se tiho nasmešio u sebi.

— A jel' vi nešto zarađujete? — pitao je, ne pogledavši maršala.

Vajat je slegao ramenima.

— Ja primam platu.

Holidej zaklimala glavom.

— Tako! To vi nazivate platom? Sto dolara? To je sramota za ovu bogatu zemlju. Siguran sam da će se ljudi ove iste zemlje jednog dana stideti što su čoveka, kao što je Vajat Erp, plaćali tako bedno. Za te smrdljive žabe iz dana u dan izlažete svoj život opasnosti, samo da biste štitili taj vašljivi zakon.

Vajat zaustavi konja, pa se osloni o sedlo.

I Dok Holidej je zaustavio svog konja. Dva čoveka su se pogledala.

— Dok — rekao je maršal uzbuđenim glasom — jahaćemo još do Red Roka. Ako tamo ne nađemo Meksikanca, vi ćete poći kući. Ne mogu na sebe da primim odgovornost da tako dugo jašite sa mnom. Ništa ne zarađujete. Ni u jednom gradu nismo imali dovoljno vremena da biste mogli sesti za kočarski sto i tamo malo dopunili svoju gotovinu. Ne želim to. Ne mogu na sebe primiti odgovornost da i vi zbog mene stalno izlažete opasnosti svoj život.

Kockar se glasno nasmejavao, okrenuo glavu i pogledao preko savane ka zapadu. Kad je progovorio, u njegovom glasu se osećala beskonačna tuga:

— Pa potpuno mi je svejedno kuda jašem, Vajate i gde se nalazim. Moje vreme je i onako odmereno, veoma oštro odmereno, maršale Erp. Šta mislite da ja ne znam kako stoji sa mnom? Crv u mojim grudima nagriza me sve više i više. Ipak mi je neko vreme bilo dobro, iako sam mogao preživeti — ipak se ništa nije menjalo.

Vajat je posmatrao svog prijatelja pogledom punim saosećanja. Dobro je znao da nije bilo lako izdržati teške napade, koje je taj čovek stalno morao izdržavati. Samo gvožđenom voljom i energijom Džordžijanac je mogao skrivati pred svetom šta se u njemu dešavalo.

Pre više godina dobio je tuberkulozu od jednog pacijenta kada je gore u Bostonu bio lekar. Samo zbog te bolesti je napustio svoju lekarsku karijeru, koja je mnogo obećavala i postao nemiran kockar, koji

je putovao iz države u državu. Neko vreme je jahao sa maršalom Erpom, a da za to nije dobijao nikakvu platu, deleći svu opasnost sa svojim prijateljem.

U početku je tražio samo smrt. Vajat je dobro znao da se Holidej nije borio zbog zakona. Borio se za svog prijatelja. Ali zar je jedan čovek mogao primiti na sebe tu odgovornost da dozvoli drugom da jaše sa njim kao zaštića bez ikakve nagrade?

Maršal nije imao para da bi mogao plaćati čoveka koji bi jahao sa njim.

Tako nije moglo ići dalje. Džordžijanac je sigurno već ostao bez para. Vajat nije primetio da je Holidej pušio mnogo manje nego ranije i da je još retko popio po koji brendi. To sigurno nije činio iz zdravstvenih razloga. Činio je to jednostavno zato što je već bio pri kraju sa parama.

— Ne, Dok, tako više ne ide dalje. Istina, u džepu imam još nekoliko dolara, ali time nam nije pomoženo.

Kockar odmahnu rukom.

— Umirite se, maršale! Red Rok je lep, mali gradić. Čuo sam da tamo postoje dve vanredne kockarnice, u kojim bi se moglo skupiti par dolara. Sem toga, kako vi to zamišljate? Već sam nedeljama za ovim misterioznim šefom bande sivih maski, pa želim da vidim kako mu izgleda njuška.

Vajat odmahnu glavom.

— Ne, Dok — rekao je ozbiljno. — To bi moglo još dugo potrajati dok uhvatim tog čoveka, ako mi to uopšte i pođe za rukom. On je daleko opasniji, spretniji i oprezniji nego što sam mislio.

Dok Holidej odbaci svoju napola popušenu cigaretu gestom kao da ih u džepu ima još na stotine. Sedeo je uspravno u sedlu, pa potera konja.

— Ja sam uveren, maršale, da ćete ga uhvatiti.

Vajatova glava klonu na grudi. Zatim je odgovorio sasvim tiho:

— Onda ste vi jedini čovek koji je u to siguran.

— Holidej se tiho nasmejavao.

— To nije baš sasvim tako, maršale. Ima ih dvojica. Jedan se zove Džon Holidej, a drugi Vajat Erp.

Maršal ga je pogledao. U uglovi-
ma njegovih očiju zaiskrila se radost. Zatim svom prijatelju pruži ruku, koju ovaj srdačno stisnu.

Ćutke su jahali dalje prema dalekom Red Roku.

Red Rok:

Tipičan grad Divljeg zapada. Dva tuceta sivosmeđih drvenih kuća i isto toliko šupa, jedna crkvice, gradska većnica i mnogo korala oko grada.

Vajat Erp i Dok Holidej su sačekali dok se spustio mrak, da ne bi nekom eventualnom posmatraču zapali za oko.

Iz jednog velikog saluna na desnoj strani ulice dopirala je muzika, pomešana sa bučnim, promuklim glasovima muškaraca i kreštavim glasom jedne žene.

Vajat pogleda kockara.

— Je li to jedan od vaših finih saluna, Dok?

Džordžijanac slegne ramenima.

— Ne znam, maršale. Još nisam pogledao unutra.

Lagano su jahali dalje.

Nad jednom malom drvenom građevinom osvetljena lampom visila je tabla na kojoj je pisalo „ŠERIF”.

Prijatelji iz Dodža su sjahali s konja. Dok Holidej je ostao kod konja, dok je maršal pošao ka kancelariji.

Pred kancelarijskim stolom stajala su dva čoveka, koja su razgovarala sa šerifom, koji je očigledno bio veoma uzbuđen.

— Pustite me sada na miru sa tim vašim glupostima! Konačno, imam ja i druga posla. Preko u Marani su prošle noći bile sive maske.

Vajat se začudio kad je to čuo. Kako je ta vest već mogla stići dovdje?

Dva čoveka su nabila svoje šešire na glavu, pa prodoše pored njega ka izlazu.

Maršal je sada mogao bolje da vidi šerifa. Bio je to nizak čovek šiljata lica, duga nosa i uskih tankih usana. Njegove su oči bile tamne. Kosa mu je ličila na periku. Da taj čovek nije imao na jakni šestokraku zvezdu, Vajat nikada ne bi došao na pomisao da pred sobom ima jednog šerifa.

Dakle, to je bio čuvar zakona Red Roka? Neprijatna pomisao. Pre svega kad se uzme u obzir činjenica da grad nije imao baš najbolji glas i da mu je dakle bio potreban dobar čuvar zakona.

Vajat priđe stolu da pozdravi šerifa.

Ovaj ga pogleda.

— Šta hoćete?

— Želeo bih jedno obaveštenje, šerife.

Šerif zaklima glavom.

— Otkad to da neki ljudi moju kancelariju zamenjuju sa biroom za informacije. Ovde se ne daju nikakva obaveštenja, mister. A sad me ostavite na miru.

Vajat skide šešir i sa obe ruke se osloni na sto.

— Ipak, šerife, voleo bih da znam odakle se ovde u Red Roku već zna za napad u Marani.

Mali čuvar zakona je pažljivo pogledao strančevo lice.

— Slušajte, mister, nisam dužan da vam dam takvo obaveštenje. Ostavite me na miru. Vidite da sam već skupio svoje stvari. Moram da idem.

— Moguće, ali ja bih želeo da dobijem odgovor na moje pitanje.

Tada šerif zgrabi svoje papire, strpa ih u fijoku i zalupi. Zatim se podiže. Sa svojom smešnom visinom od metar i pedesetosam santimetara prišao je i žučno pogledao čoveka koji je bio viši od njega za nekoliko glava.

— Čujte, čoveče, rekao sam vam da nemam vremena. Zovem se Džef Biters, upamtite to.

Šta zar taj patuljak da je Biters, onaj čuveni šerif koji je pre sedam godina ovde na glavnoj ulici pohvatao braću Hankuver? Vajat se uspravi, pa nabi šešir na glavu.

— Veseli me što sam vas upoznao, mister Biters. Zovem se Erp. Dolazim iz Marane...

Šerif je upravo prikopčavao opasač sa oružjem, pa naglo podigne glavu i prodorno osmotri maršala.

— Kako se to zovete? — pitao je šerif, nakrenuvši glavu.

— Erp. Vajat Erp.

Šerifu opasač sa oružjem ispade na pod, zatim priđe stolu i nasloni se na njega.

— Jeste li vi Vajat Erp? Maršal iz Dodž Sitija?

— Da.

— Onda zaista dolazite iz Marane? Ja sam, naime, čuo za tu stvar. Kažu da ste prošle noći тамо napravili reda.

— Odakle znate za to?

— Jedan čovek je bio ovde u gradu i on je to pričao.

— Da to slučajno nije bio jedan Meksikanac?

— Da, kako znate?

Vajat nogom privuče jedan tro-nožac, pa se umorno spusti na njega.

— Gde je taj tip? — procedio je kroz zube.

— Ne znam. Bio je preko u baru kod Džindžera. Mora da je već davno krenuo dalje.

— Dodite — reče Vajat pošavši napolje.

Šerif je odmah pošao za njim. Video je kockara gde stoji kod konja.

— Hej, vi mora da ste Dok Holidej!

Pokazao je ispruženim prstom na njega.

Džordžijanac klimne glavom.

— Da, ja sam taj, makar i ne pokazivali prstom na mene.

Maršal je u međuvremenu prešao ulicu, pa otvori vrata krčme.

Bila je puna do poslednjeg mesta.

Čovek iz Misurija je brzim pogledom prešao po prostoriji. Nigde nije video Meksikanca.

Biters se provuče pored njega, pa pride šanku. Pitao je gostioničara:

— Slušaj, Džek, jesi li video onog Meksikanca koji je danas u podne bio ovde?

— Video? Da, video sam ga danas u podne. Taj mora da je već davno produžio dalje.

Šerif je palcem pokazao na maršala, koji je stajao kod vrata.

— Ovaj moj prijatelj bi želeo da porazgovara sa njim.

— Tja, nema ga više.

Biters klimne glavom, pa se napravi kao da će poći. Onda se još jednom okrenuo.

— Šteta, Džek, od tvog otpuštanja iz zatvora si se toliko bio popravio.

Gostioničar je prebledео.

— Šta to ima da znači, šerife? — promućao je.

Tada iznenada šerif prasnu na njega:

— Da ne govoriš istinu lopužo!

Džek je uvukao glavu, pa se oprezno osvrnu na sve strane. Zatim se nagnuo napred i šapnu:

— Uzeo je ovde jednu sobu. Odmah pored ove prostorije prizemno.

Maršal se odmah okrenuo i izašao na verandu.

Soba, koja je bila pored prostorije sa šankom, imala je prozor na ulicu. Bila je mračna.

Šerif je odmah prošao kroz nju i pođe ka hodniku.

Vrata ka susednoj sobi bila su zatvorena.

Mali Biters pođe dva koraka nazad, podigne nogu i gurnu u vrata.

Soba je bila prazna!

Biters se vrati do šanka.

— Soba je prazna, Džek.

— Mora da je otišao.

— Kuda?

— Ne znam.

— Gde je njegov konj?

— Kod nas u dvorištu.

Biters se progura između stolova ka dvorišnim vratima i minut kasnije je bio u štali.

Jedan snažan konjušar je čistio dubre.

— Gde je konj onog Meksikanca?

Konjušar se napravio kao da ga nije čuo.

Tad šerif izvuce revolver iz futrole, pa nategne oroz.

Konjušar se odmah uspravio i podigao ruke.

— Odjahao je.

— Kada?

— Pre dva sata.

Šerif mu stavi oružje na grudi.

— Iako si dobio pare da čutiš moraš reći istinu. Kad je odjahao?

— Malo pre...

— Pitao sam kada!

— Ja... ne mogu tačno reći. Pre nekoliko minuta šerife.

— Ah — reče šerif pa otpusti oroz i vrati kolt u futrolu.

Tada se dvorišna vrata nešto raširiše i na njima se pojavio maršal.

Biters ga je odmah primetio.

— Dolazite na pravo mesto, ali, na žalost, prekasno, maršale. Ptica je već izleteła.

— Odavno?

— Nestao je tek pre nekoliko minuta. Najverovatnije da vas je ta lopuža videla.

— Moglo bi biti. Možda je seдео kod mračnog prozora svoje sobe i posmatrao preko vašu kancelariju.

— Šta ćete sada? — progovori Biters.

— Ima li u gradu neko prenoćište?

— Ne, ali ima hotel — odgovorio je šerif.

— Je li to ona jako osvetljena zgrada preko u ovoj ulici?

— Da, ali šta ćete tamo? Mislite da se tamo smestio?

— Ne, ali on je još u gradu.

— Kako ste došli na tu pomicaj?

— Zato što Meksikanac nikada ne ostavlja svoje sedlo.

Šerif je zapanjeno pogledao maršala. Okrenuo se i otišao u štalu. Kad se vratio, rekao je:

— Do đavola, od vas čovek može još podosta toga naučiti? Momak je zaista ostavio svoje sedlo.

*
* *

Džip Jalinkos je spavao nekoliko sati na svom krevetu, a onda se podigao i zapalio lampu.

Prišao je prozoru, pogledao na ulicu i slučajno primetio čoveka koji je ulazio u šerifovu kancelariju. Samo za trenutak ga je video dok ga je obasjala svetlost kad je ulazio u kancelariju.

— Vajat Erpl!

Jalinkos se odmah okrenuo i ugasio lampu, zgrabio svoj šešir, jaknu i opasač i napustio sobu.

Napolju na dvorištu je konjušaru stavio dva dolara u ruku, pa žurno zgrabi svog konja, vinu mu se na neosedlana leđa i napusti dvorište kroz kapiju koja je izlazila u sporednu ulicu.

Osluškiavao je prema glavnoj ulici, pa se onda okrenuo na levo da bi odjahao niz ulicu.

Najednom mu se konj uplašio i propeo.

Kad se konj opet spustio na sve četiri noge, Meksikanac je čuo onaj metalni zvuk koji je mogao biti samo odjek natezanja oroza revolvera.

Hteo je da dohvati oružje. Ali do njegovog uha je dopro preteći glas:

— Ostavi oružje i ruke gore, Meksikanče.

— Holidej! — izmače banditu.

— Tačno. A sada sjaši.

Meksikanac je ostao na konju.

— Rekao sam da sjašeš — naredi mu Holidej.

Bandit se lagano spuštao sa konjskih leđa, pa ponovo pokuša da približi ruku revolveru.

— Ostavi ruke u visini ramena, inače ćeš se kajati, momče, kao i tvoj prijatelj u Marani, koji sada leži u hladnoj zemlji. Vidim te dobro na svetlosti ulice.

— Šta hoćete od mene, Holidej?

— To ćeš već saznati. Okreni se.

Meksikanac se okrenuo. Najednom je naglo podigao levu petu i velika zvezda njegovih mamuža pogodi konja u slabine.

Životinja se uspravi, pa se počela ritati na sve strane.

Meksikanac se odmah bacio na stranu pa odjuri niz ulicu.

Dok Holidej je poleteo za njim. Ali je morao biti oprezan, jer se Meksikančevi koraci više nisu čuli. Najverovatnije se bandit negde šćućurio i sad ga čeka.

Kockar se nečujno poput mačke kretao dalje.

Ali sve je ostalo mirno.

Osluškiavao je niz ulicu.

Meksikanac nije mogao stići daleko. Njegov konj je još uvek stajao nasred ulice.

Tada su se levo čuli hitri koraci!

Holidej je preskočio ogradu nasrešnice i našao se na ulici.

Ali bandit je nestao u jednoj paralelnoj ulici.

Kad je Vajat napustio dvorište saluna odmah je video konja nasred ulice.

Izvukao je revolver i skočio nazad u kapiju.

Ali na ulici je bilo mirno.

Biters je stajao desno od njega.

— Do đavola — šaputao je — sedam godina se ovde ništa nije dešavalo, onda dolazite vi i čovek ne može ni do daha da dođe.

Njih dvojica su se šunjala niz ulicu i morali su ustanoviti da je čovek već nestao.

Vajat uhvati konja za uzde, pa ga povede preko ulice. Kad je prolazio pored njihova dva konja video je da je Džordžijanac nestao. Zastao je obazirući se oko sebe.

Pošto nigde nije video kockara, poveo je njihova dva konja, pa ih zajedno sa Meksikančevim odvede u šerifovu štalu.

Biters je zatvrio vrata štale i ugasio malu lampu.

— Kuda ćemo sada?

— Vi možete ostati ovde, šerife. Ja ću preko do hotela.

— Da ostanem? Vi se šalite! Šta vi mislite da će Džef Biters spavati

dok se Vajat Erp bori? Ne, maršale, ja sam godinama čekao priliku da se sretnem sa vama, a sada se nalazite u borbi sa sivim maskama. Mislite li da ću propustiti priliku da vam pomognem?

Vajat nije znao šta to znači, ali imao je neki neprijatan osećaj u sebi u trenutku kada su on i šerif izlazili na ulicu.

Pošli su prema hotelu.

Bila je to prilično velika dvospratna građevina, sa pompezno svetlo ofarbanom fasadom.

Vajat je otvorio vrata koja su vodila u hol, pa priđe portiru.

Šerif pokaza glavom na njega, pa objasni čoveku za pultom:

— To je Vajat Erp. Ja istina ne znam šta on namerava, ali učinite sve što on bude rekao.

Čovek nešto proguta, pa namesti svoje debele naočare, klimne glavom i upitno pogleda maršala.

Mogu li da vidim knjigu gostiju?

— Naravno, maršale.

U licu čoveka se video neki trzaj kad mu je desna ruka pošla ispod stola recepcije.

Tada ga maršal uhvati za mišicu.

Podigao mu je ruku uvis i Biters, koji je zapanjeno posmatrao tu scenu, vide da je taj čovek sa naočarima u ruci držao revolver.

— Šnajder! — viknuo je Biters.

— Jeste li poludeli!

Teodor Šnajder je prebledeo. Spustio je glavu. Naočare su mu spale sa lica i razbile se o pod.

— Šnajder! — viknu šerif ponovo, pa potrča oko malog pulta i zgrabi ga za ruku. — Šta to ima da znači? Zahtevam vaše objašnjenje! Šnajder je i dalje ćutao.

— Nemojte se mučiti sa njim — rekao je maršal. — Sve mi je jasno.

Šerif je zapanjeno pogledao čoveka iz Misurija.

— Vama je sve jasno, ali meni nije!

— Možda i nije potrebno. Učinite mi tu uslugu, pa odvedite čoveka preko u zatvor.

— Napred, Šnajder, pođite!

Vajat uze knjigu gostiju sa stola, pa je otvori.

Danas se nije upisao nijedan gost. Juče dva i prekjuče dva čoveka. Vajat pogleda imena.

Ali imena ništa ne govore. Nije ni računao sa tim da će mu knjiga gostiju pružiti obaveštenje o tome da li se ovde nalaze šef sivih maski.

Pa on tog čoveka nije ni znao! On još uvek nije znao kako se zvao, kako izgleda i odakle je!

Stisnuo je usne, pa dugim koracima pođe ka širokim stepenicama koje su vodile na gornji sprat.

Tog trenutka su se na ulici čuli pucnji.

Vajat se odmah okrenuo, pa poleti ka izlazu, otvori vrata i nasred ulice ugleda jednog čoveka gde leži. Drugi je bežao prema prolazu između dve kuće. —

— Stoji! — vikao je maršal.

Ali čovek je jurio dalje.

Maršal je pucao za njim.

Pogodio je begunca u levu nogu i on pade.

Vajat pođe za njim pa ga odvuče nazad.

Čovek koji je ležao na sredini ulice bio je mali šerif Džef Biters. Ležao je nepomično, licem okrenutim u prašinu glavne ulice.

Izgleda da ga je ubio tridesetdvo-godišnji portir hotela Teodor Šnajder.

Maršal ga je razoružao i uhvatio čoveka za ruku.

Na ulazu u glavnu ulicu čuli su se brzi koraci.

Vajat desnom rukom izvuče revolver iz futrole, pa odmah zatim vrati oružje. Jer čovek koji je nailazio bio je Dok Holidej.

Izmenjao je brz pogled sa maršalom, pa vide Šnajdera, a onda se spusti pored šerifa, okrenu ga na leđa i oslušnu srce.

Kad se uspravio, rekao je tiho:

— On je mrtav.

Šnajderova glava klonu na grudi.

— Ne — rekao je dahćući. — To nije moja krivica! Bože samo to ne!

Snažni čovek samo što nije zaplakao.

Vajat ga zgrabi i odvede preko do zatvora, otvori jednu ćeliju, pa zalupi rešetkasta vrata.

— Moraćeš se malo strpiti dok dođe doktor da ti pogleda nogu lupetu.

Čovek došepa do rešetki, pa se grčevito uhvati za njih sa obe ruke i reče dohćući:

— Mister Erp, pa ja ne pripadam njima! Mene su samo primorali. Razumite me, ja nisam ubica!

Vajat, koji je u levoj ruci držao lampu, gledao ga je ledenim pogledom.

— Ti ćeš posetiti, a ne oni, jer si ti ubica jednog šerifa!

— Ali ja nisam... nisam ga ja...

Vajat mu okrenu leđa pa napusti kancelariju.

Kad je izašao na ulicu u susret mu je došao Dok Holidej, pa mu pruži jedan deringer.

— Je li to top koji ste mu uzeli?

— Ja sam mu uzeo jedan „kloverlif“. A ovu pucaljku je sada izgubio u bekstvu.

— Zar je time ubio šerifa?

— Da, treće oružje nije imao.

— Evo — rekao je Holidej i iz malog oružja izvadio dve patrone koje su pale na maršalovu ruku.

Vajat Erp začuđeno pogleda u metke.

— Onda nije on pucao? Onda ipak nije on ubica...

Holidej odmahnu glavom i pogleda prema prednjoj strani hotela.

— Ne, to nije bio on.

Preko su dva čoveka vukla malo beživotno telo hrabrog šerifa.

Vajat je gledao za njima. Mali Biters je životom platio svoju hrabrost. Bio je to pravi šerif posle duže vremena koji je stao uz njih. Događaj mu je pokazao kako je i sam bio blizu smrti.

— Imam osećaj da je ovo prilično živ grad — rekao je Dok Holidej obazirući se po ulici. Tražio je neku kockarnicu. — Šteta, mislio sam da ću tamo dole moći prosediti nekoliko sati za kockarskim stolom.

Vajat Erp pođe ka hotelu.

I Džordžijanac pođe za njim i već prema starom običaju obide kuću da bi u nju ušao kroz sporedni ulaz.

Vajat je u holu sreo vlasnika kuće, pa je razgovarao sa njim.

Čovek celog dana nije bio u kući, nego kod sestre, čiji je muž slavio rođendan.

— Na žalost, ne mogu vam dati nikakvu informaciju, mister Erp. Ne znam ko je danas došao. A šta se to odigravalo sa Šnajderom, to mi nije jasno.

Vajat je pregledao sve sobe.

U sobi broj tri stanovao je jedan trgovac iz Lujzijane: bio je to šezdesetogodišnji debeli čovek, koji je dva da je mogao imati neke veze sa bandom.

Preko puta u sobi broj četiri stanovala je jedna žena.

Pored nje u broju šest je našao jednog čoveka sa sedmogodišnjim sinom, koji je bio na putu za Flastaf. Došli su iz Nogalesa.

U sobi broj pet stanovao je jedan mladi čovek, koji je došao juče i sutra je nameravao da ide dalje. Bio je visok možda jedan i sedamdeset, na sebi je imao dobro skrojeno karirano odelo i ponašao se kao džentlmen.

— Radim za jednu fabriku poljoprivrednih mašina u Los Andelosu — objasnio je maršalu.

Ne, ni taj čovek nije ostavljao

utisak da pripada bandi sivih maski.

A ipak je čovek na portirnici morao imati neki razlog da potegne oružje!

Sam Ted Šnajder nije bio sumnjiv, pa nije imao nikakvog razloga da zaustavi maršala, kad ne bi morao nekog da štiti! Nekog koga se plašio.

Vajat je izašao iz kuće kroz dvorišna vrata, gde je naišao na Doka Holideja.

— Ništa? — pitao je kockar.

Vajat odmahnu glavom.

— Ne.

— Neverovatno — rekao je Džordžijanac.

Vajat se krenuo vlasniku hotela.

— A iznad ovih soba nema više nikakav sprat?

— Ne, krov je ravan. Možete ga pogledati.

Ko li je ubio šerifa?

Ako metak nije došao iz hotela, morao je doći sa susedne kuće.

A u toj zgradi je stanovao gradonačelnik. Bio je to čovek pedesetih godina, koji je ostavljao utisak poštenog čoveka i sa ženom i svoje sedmoro dece živeo od jedne prodavnice.

U drugoj kući pored hotela stanovao je jedan bračni par, što se brinuo za svog bolesnog sina, koji je već nedeljama bolovao od žute groznice.

— Šerif je pogođen s leđa — proćedio je maršal kroz zube. — Dakle, mora da je pucano sa ove strane ulice.

— Nije li Šnajder mogao imati treće oružje kod sebe? — pitao je Džordžijanac.

— Ne, to je veoma malo verovat-

no. Ja sam mu u holu oduzeo „kloverlif“, a napolju je pri begstvu izgubio „deringer“.

— Ali on je mogao imati treći revolver, koji je odbacio pri bekstvu.

— To, naravno, nije isključeno. Ali ne verujem.

Išli su lagano niz ulicu.

Najednom je maršal zastao, pa se udari po čelu:

— Ala sam ja lud!

Okrenuo se i pojurio do hotela, otvorio vrata, odgurnuo nekolicinu ljudi koji su mu bili na putu, pa pojuri uz stepenice, i otvori vrata sobe mladog čoveka koji je navodno putovao po nalogu neke fabrike poljoprivrednih mašina.

Soba je bila prazna.

Vajat je potrčao do prozora, otvorio ga i video da se ovde čovek mogao lako popeti na krov iza fasade.

Izašao je napolje pa preko krova dospeo iza fasade.

Vajat je video jedan prozor koji je predstavljao ukras fasade. Bio je bez stakla. Oдавde je bio dobar pogled ka sredini ulice.

Ubica je mogao stajati ovde.

Vajat se okrenuo i pođe nazad.

Pregledao je sobu za sobom.

Ali mladi čovek je nestao.

Zajedno sa Dok Holidejem čitav sat je pregledao hotel i okolinu.

Uzaludno!

Vajat pogleda niz glavnu ulicu.

— U pravu ste. Ovo je zaista veoma živ grad.

Lagano su išli trotoarom. Kad su stigli do velikog saluna za kockanje, zastali su osluškujući galamu i muziku.

Obojica su pogledala kroz jedan od prozora u punu prostoriju pored šanka.

Činilo se da se ljudi u salunu nisu mnogo brinuli za malopredašnje događaje na ulici.

A ipak mora da je ovde već svima davno bilo poznato da je ubijen šerif.

Najednom je maršal stavio ruku na Džordžijanca.

— Hej, pogledajte onog čoveka preko kod šanka!

Dok Holidej, koji je odmeravao goste pored kockarskih stolova, okrenu glavu, pa tiho zviznu.

— Do đavola! Zar je to moguće!

Bio je to jedan visoki, vitki čovek, širokih ramena i uskih kukova. Na sebi je imao crni šešir širokog oboda, crno odelo, belu košulju i crnu somotsku mašnu. Njegov prsluk se presijavao u srebrnom i crnom vezu. Na kuku je imao širok opasač na kome su sa obe strane visila dva teška revolvera. Čovek je imao pravilno lice, tamne oči i negovane tanke brčiće.

Prijatelji iz Dodža su dobro poznavala tog čoveka. Očekivali bi ga pre na svakom drugom mestu nego ovde.

Bio je to zloglasni tombstonski gangster Kirk Mek Loveri!

Vajat i Dok su se zapanjeno zgedali.

— Hm — rekao je kockar. — Šta li taj traži ovde?

Maršal je intenzivno razmišljao.

Kirk Mek Loveri u Red Roku!

Šta to ima da znači? Vodi li nas trag opet nazad do Klantona?

Pre jednog sata je ovde na glavnoj ulici bio ubijen jedan čuvar za-

kona! Niko još nije poznavao ubicu. Istina, Meksikanac i onaj mladi čovek iz hotela nalazili su se u bekstvu, — ali tu pored šanka, je stajao opasni tombstonski otpadnik Kirk Mek Loveri! Brat, one dvojice, koji su pre dve godine kod one borbe u tombstonskom O. K. Koralu izgubili živote. A on je bio opasniji od svoje braće! Pametniji, prefriganiji i suroviji. Čovek, koji je, sa svojim ambicijama i sposobnošću mogao biti vođa bande.

On je bio taj koji je pre par nedelja nekoliko puta potražio velikog Ajk Klantona da bi ga nagovorio da dođe u grad.

Ima li on neke veze sa sivim maskama? Ta ideja nije bila tako nemoguća. Već više puta je maršal posumnjao da je on vodeći čovek sivih maski. Onog jutra gore u Taksonu je i on bio u blizini, kada su sakupljača poreza odveli iz njegove kuće.

Kirk Mek Loveri! Kakvo li iznenađenje!

Maršal i Dok su ukočeno stajali iza prozora, koji je do polovine bio izlepljen šarenim papirima i gledali su u onog visokog crnog čoveka kod šanka.

Tog trenutka je jedan od gostiju napustio salun. Izašao je na verandu.

Vajat ga odmah uhvati za ruku. Čovek se trgao.

Mogao je imati šezdeset godina. Svojim nepoverljivim očima posmatrao je stasitog čoveka koji je stajao pred njim.

— Šta hoćete od mene?

— Imam samo jedno pitanje, mister. Jeste li čuli da je ubijen šerif?

— Ne! — Stari je skupio obrve.
— Šerif? Pa to je nemoguće!

— Ipak je istina. Možete ići dalje, mister.

Klimajući glavom, čovek je otišao prema šerifovoj kancelariji.

— Dakle, onda ovi unutra još ništa ne znaju — rekao je kockar. — Ne bi ni bilo čudo kod te galame.

Maršal je užarena pogleda gledao u široka pleća Kirk Mek Loverija. Šta li je taj čovek tražio u ovom gradu?

Upravo u tom gradu, u kome je maršal naslućivao da bi se mogao nalaziti vođa sivih maski. Odavde se moglo dobro upravljati napadom u Kaza Grande i akcijom u Marani.

— Ne mogu da verujem — procedio je Vajat Erp kroz zube.

Holidejev pogled je klizio kroz veliki salun koji se sastojao iz dva dela. Ali nije mogao više da primeiti nijednog poznatog čoveka.

— A ipak on ovde nije sam — rekao je tiho.

— Ne, to i ja pretpostavljam — odgovorio je maršal. — Moramo unutra.

Holidej klimne glavom, pa gurne napred svoja dva revolvera i još jednom pogleda Vajata. Zatim pođe už prednju stranu kuće do ugla za kojim je odmah nestao.

Vajat je znao da se može pouzdati u prijatelja. On će uskoro spremno stajati iza sporednih vrata.

Vajat je pričekao još dva minuta, zatim pride vratima, otvori ih i uđe.

Muzički automat je upravo strašno bučno svirao prastaru melodiju „Pesma prerije”. Gosti, koji su već

delimično bili pripiti, glasno su pevali. Levo na podestu plesale su dve upadljivo našminkane gerle.

Vajat je samo gledao u čoveka u crnom kod šanka, u Kirk Mek Loverija.

Ovaj je gledao u ogledalo. Odmah je primetio maršala. Ali nijedan mišić se na njemu nije pomerio.

Najednom je njegova leva ruka poletela ka revolveru i on munjevito poteže oružje i opali.

Usred muzičkog automata.

Uz tužno zavijanje automat je prestao da švira.

I Vajat Erp je već imao revolver u ruci, veliki, teški bantlajn specijal, kalibra četrdeset pet sa šestougaonom cevi.

On ga je potegao istog trenutka kad i Kirk Mek Loveri. Kad je video da je bandit svoj kolt u saltu bacio u futrolu, vratio je i čovek iz Misurija oružje na mesto.

„Kauboj” iz doline San Pedro nepomično je buljio u ogledalo.

U velikom salonu za kockanje najednom je zavládala tišina.

Ljudi su gledali prema vratima u Mek Loverija.

Čelavi gostioničar je pošao u zaklon, a stari, koji mu je pomagao u ispiranju čaša, hteo je da se izgubi kroz zavesu od perli.

— Šta je, Bili? — čule su se podrugljive reči čoveka van zakona. — Zašto se zavlačiš u mišju rupu? Ostani mirno ovde, jer ćeš inače mnogo propustiti.

Vazduh je u salunu bio pun dima.

Bandit se sasvim lagano okrenuo, pa se laktovima oslonio na metalom opšiveni šank, a desnu nogu je po-

digao tako da je petu zakačio za donju lajsnu. Gledao je preko glava ljudi prema ulazu.

— Kakvo li iznenađenje! Veliki Vajat Erp! Ljudi Red Roka, iskri-vite vratove, isplati se! Na vratima stoji čuveni maršal Erp! Nadam se da znate da cenite tu čast.

Vajat je lagano prilazio prema šanku.

Drugi gosti, koji su se malo pre tu nalazili, sada su pobjegli. Plesačice su već ranije pobile uz ciku.

Kirk Mek Loveri se okrenuo na levo, tako da se sada samo sa jednim laktom oslonio na šank. Između dva čoveka se nalazila čistina duž celog šanka.

Tada Kirk munjevito dohvati dve čaše, pa ih napuni do pola i spretno odgurnu svom dužinom šanka prema maršalu.

Vajat je gledao bandita pravo u oči.

— To je zaista iznenađenje, Kirk Mek Loveri.

— Raduje me da smo nas dvojica bar jednom istog mišljenja. Kako stoji sa jednim pićem?

Maršal se pravio da ne čuje pitanje. Posmatrao je ljude koji su se odmakli od šanka. Ali izgledalo je da ni jedan ne pripada desperadosima. Nije mogao da vidi sva lica kod stolova, a to nije bilo dobro, jer tako nije mogao da ustanovi da li se tu nalazi još neko uz Kirka Mek Loverija.

Kirk izvadi srebrnu tabakeru iz džepa i uze jednu cigaretu, koju stavi u ugao usana. He sklanjajući pogled sa Vajata, on reče:

— Daj mi vatre, Ted.

Od stola, koji je bio najbliži šanku, podiže se jedan čovek. Bio je srednjeg rasta, imao je upalo, neprijatno lice, a bio je obučen u tamno odelo koje mu nije pristajalo.

Brzo je prišao banditu, pa pripali šibicu, koju prinese njegovoj cigareti.

Kirk je pripalio cigaretu, a onda prosikta:

— Gubi se!

Čovek se kao pas odvuкао nazad ka stolu.

Maršal je brzim pogledom prešao preko lica ostale trojice što su sedela za istim stolom. Nijednog nije poznavao.

Bila su to neobrijana, čoškasta lica. To su dakle, bili Kirkovi ljudi.

Bandit je namerno pozvao čoveka, da bi Vajatu odmah stavio do znanja kako mu je pozicija jaka. Ali time nije mogao imponovati čoveku kakav je bio maršal.

Dok je puštao beličasto plavi dim cigarete, rekao je kroz nos:

— Mislim da niste slučajno u gradu, maršale.

— Ne, varate se, Mek Loveri. Tražim jednog čoveka.

— Da, to sam i pomislio. Vajat Erp uvek traži ponekog čoveka.

Najednom je podigao glavu i preko pepela cigarete pogledao u maršala.

— Jeste li ga našli? — pitao je brzo.

— To će se odmah pokazati.

Čoveku iz Misurija se učini kao da je preko lica desperadosa preletela neka senka. Mek Loveri je odmaknuo lakat sa šanka i tom ru-

kom uzeo čašu koju je lagano podigao.

— Nemojte zaboraviti piće, mister Erp.

Vajat je desnom rukom dohvatio čašu, ne pogledavši u nju, podigao je zatim i otpio jedan gutljaj. Kad je vratio na šank, čuo se banditov šuplji smeh:

— Podozriv čovek je taj maršal Erp. Da, momci, od njega možete naučiti štošta. Taj ne guta sve.

Grobna tišina, koja je zavládala u prostoriji, bila je jeziva.

Činilo se da će ljudima popucati nervi kad muzički automat najednom poče opet da zavija.

Revolver polete u banditovu ruku.

Još jednom prasnu teško oružje. Orkestrion je umuknuo sa žalosnim zavijanjem, koje je ljudima prodrlo do srži.

Kirk je opet vratio svoj kolt u futrolu, pa okrete glavu na stranu.

Pri tome mu je dim od duvana prošao ispred očiju.

— Ne treba ni da pretpostavim da ste mene tražili, maršale? — pitao je podrugljivo.

— Ne, Kirk Mek Loveri, ovaj put nisam tražio vas, ali čini se da sam vas našao.

Jedna duboka bora pojavila se između crnih gustih obrva čoveka van zakona.

— Danas nešto loše čujem. — Najednom se okrete i pogleda svoje ljude. — Jeste li ga vi razumeli?

Oni zaklimaše glavom.

— Dakle, čujete? Momci tvrde da vas ni oni nisu razumeli. — Opet se Kirk obrati svojim ljudima:

— Imam osećaj, momci, da bi našem starom prijatelju Vajat Erpu trebali da poklonimo nekoliko pića. Šta mislite?

Ljudi su opet samo klimali glavom. Nijedan se nije usudio da nešto kaže.

Kirk se opet oslonio laktovima o šank. Podigao je levu ruku pa dva put zapucketa prstima.

Tada su ustala četiri čoveka od prvog stola i postavila se između stola i šanka, jedan do drugog.

Kirk ponovo digne ruku i ponovo zapucketa prstima i na Vajatovo čuđenje od drugog stola su se podigla još tri čoveka i prišla onoj četvorici.

— Dakle, maršale, kako vam se to dopada? — pitao je zajedljivo desperados.

— Nisam ništa drugo ni očekivao, Mek Loveri. Naprotiv, čudim se da sa sobom imate samo sedam ljudi.

Neki opasan bljesak se pojavi u očima čoveka iz doline San Pedro.

— Vi želite da me uvredite, Vajat? — izgovori on najednom, ne mogavši se savladati, pa podseti maršala na njegovog starijeg brata Frenka, koji je govorio na isti ovakav način. — Ukoliko imate nameru da me vređate, Erp, mogao bih postati prokleta neprijatan.

Maršal je stajao uspravno. Bio je sigurno još za pola glave viši od kauboj iz doline San Pedro.

— Sive maske su u gradu.

Ljudi u salunu su se stresli.

Čovek iz Misurija je nastavio oštrijim glasom:

— Pre jednog sata napolju na

glavnoj ulici je ubijen šerif Red Roka!

Ta vest je u prostoriji odjeknula poput groma.

Ljudi su skočili od stolova sa namerom da polete napolje.

Sad je tombstonski razbojnik dokazao svoje opasne kvalitete. On se odbaci od šanka, pa izvukavši revolver, ljudima prepreči put.

Tri pucnja je opalio u plafon. Malter je padao dole ljudima na šesire.

— Samo ostanite ovde, ljudi! Ne postoji razlog nekom nespokoju. Nijedan od vas nije ustrelio šerifa.

Tim blefom je Kirk premašio svog brata Frenka, primaknuvši se time velikom Ajk Klantonu. Taj je u prisustvu maršala pokušao da pridobije ljude uz sebe.

Ali maršal je ostao spokojan.

— Ostavite svoj revolver u futrolu, Mek Loveri. Nikog ovde ne interesuje vaša veština u pucanju.

Desperados podiže levu obrvu, a oko njegovih usana zaigra podrugljiv osmeh.

— Ne? — upitao je tiho. I već se revolver nalazio u njegovoj desnoj ruci.

Čula su se dva pucnja. Prvi je ugasio svetlost na zidu, a drugi je razbio veliku lampu u sredini sale za kockanje.

Bandit nije stigao da ispali treći pucanj. Zadnja vrata u prostoriji, u kojoj se nalazio šank, neprijetno su se otvorila.

Kroz taj jedva nekoliko centimetara veliki otvor maršal je prepoznao Doka Holideja.

Kad je Kirk Mek Loveri izvukao svoj kolt i upravio ga u lampe i kockar je izvukao svoj revolver.

Pucanj je desperadosu izbio oružje iz ruke.

I opet se pokazala klasa tombstonskog bandita. Iako mora da je bio smrtno uplašen, na njegovom licu se nije pomorio nijedan mišić.

Pogledao je u praznu ruku i onda ne okrene glavu nazad, već pogleda u maršala.

— Dok Holidej, zar ne? Mogao sam to i misliti. S vremenom čovek postaje zaboravan.

Okrenuo je glavu i pogledao prema vratima, koja su bila udaljena deset do jedanaest jardi.

— Helo, Dok! Još uvek dobro gadate, moram vam priznati. Uvek sam govorio da ću jednog dana stati sa vama na ulici. Zakleo sam se to onog dana kada ste ustrelili moju braću Frenka i Toma. Ako nemate pametnija posla ja bih sada imao malo vremena.

Vajat je primetio kako je jedan od Mek Loverijevih ljudi primakao ruku drški revolvera.

Ali i Dok Holidej je to video.

— Čini mi se da vaše prijatelje ta igra ne zanima, Kirk — rekao je podrugljivo. — Onaj mali krivonogi momak tamo preko je izgleda umoran od života, pa već približava ruku revolveru.

Kirk pogleda na stranu. — Ed, makni šapu sa pucaljke! Jesi li poludeo.

Krivonogi momak stupi dva koraka napred. Bio je to čovek rošava lica, deformisanog nosa i neuredne brade.

— Ne mogu da slušam taj glas, Kirk! Recite mu neka bude miran, inače će me upoznati!

Mali momak se opasno kočepirio...

Tad se čuo smeh Doka Holideja, koji je sasvim otvorio vrata i ušao u prostoriju gde se nalazio šank.

— Šta hoće to strašilo za ptice — pitao je.

Ed Bompe se obrati Mek Loveriju:

— Recite jednu reč, Kirk i više Dok Holidej neće postojati.

Ali banditu nije imponovala hrabrost njegovog čoveka.

— Vрати se na svoje mesto, idiote. Ne znaš sa kim imaš posla.

— Udesiću ga!

— Rekao sam da zatvoriš gubicu. To je Dok Holidej, razumeš! Pre nego što prineseš ruku revolveru, napraviće ti mecima monogram na trbuhu.

Ove reči kauboja iz doline San Pedro bile su dokaz da je Kirk Mek Loveri znao više da ceni spretnost strelca Holideja, nego onaj mali Bompe — ali ga je ljutilo to što je mali čovek hteo da se istakne i igra ulogu najhrabrijeg.

Kirk je izvadio cigaretu iz usta, bacio je na pod i zgazio petom čizme.

Ono što se sada dogodilo bilo je tipično za njega. Vajat Erp nije poznavao nijednog drugog čoveka koji bi se izvukao iz ove situacije.

Kirk se lagano okrenuo, pa nasloni oba lakta na šank i poluglasno naredi gostioničaru:

— Brendi, ali brzo jedan za mene, jedan za maršala i jedan za Doka. Ali iz one specijalne flaše, jasno? A od ove brlje sipaj mojim ljudima još po jedno piće.

Maršal je zapanjeno gledao u desperadosa.

Izvanrednom spretnošću je taj

čovek umeo da se izvuče iz škakljivih situacija.

Ali maršal nije nameravao da ga pusti da blefira.

— Kirk Mek Loveri! — rekao je reskim glasom.

Bandit je samo pogledao u ogledalo.

— Šta je, maršale?

— Rekao sam da se u gradu nalaze sive maske. I da je šerif ubijen.

— Pa? — Kirk je slegao ramenima. — Šta ja imam sa tim? Nemojte biti neprijatni. Svuda gde se vi pojavite sejete leđenu hladnoću. Do đavola, pa napolju je dovoljno hladno! Nemojte mi kvariti piće.

Podigao je čašu, pa je saspe u grlo.

— Mek Loveri! — povikao je opet maršal.

Tad se bandit munjevito okrenu, a u ruci je držao svoj drugi revolver.

— Ostavite me na miru, Erp — prosiktao je.

— Momak postaje nervozan — čuo se miran Holidejev glas.

Kirk okrene levu ruku na stranu — i metak u hiljadu komadića razbi ogromno ogledalo iza šanka.

Blef nije promašio svoje dejstvo.

Kirk vrati kolt u futrolu, dade Tedu znak da mu podigne revolver, koji mu je kockar izbio iz ruke, zatim ga stavi u futrolu i ponovo se osloni na šank.

Tada mu Vajat priđe bliže.

— Vi ste bili u Taksonu kada su sive maske odvele sakupljača poraza, Kirk Mek Loveri. Vi ste u Tombstonu imali posla sa sivim senkama, a i na vašem ranču u dolini San Pedro sam našao sive ma-

ske. Čak me jedan od njih izvukao iz zamke... za divljač vašeg dede.

Tad desperados počeo da se smeje šupljim glasom.

— Šta vi zapravo hoćete od mene, Erp?

Teatralnim gestom je podigao ruke, pri čemu mu se rastvorio prsluk. Tada je Vajat u njegovom opasaču od pantafona video kako izviruje jedan revolver, na čijoj je dršci od slonovače bio ugraviran trougao.

Ovo je bio isti revolver, kakav je nosio čovek koji je od sivih maski prvi došao u Maranu.

Vajat priđe Kirku, pa mu munjevito izvuče oružje.

Desperados je prekasno pokušao u tome da spreči čoveka iz Misurija.

Vajat stavi oružje na šank.

— Čija je ovo pucaljka?

Kirk Mek Loveri nije ostavljao utisak preplašena čoveka.

— Nisam dužan da vam dam odgovor na to pitanje. Ali ja sam džentlmen pa ću zato reći. Taj kolt sam dobio na pokeru, čak je i ovaj stari, što pokušava da se sakrije iza ovog šanka, bio svedok. Jel' tako?

Gostioničar klimne glavom.

— Da, mister Erp, to je istina. Mister Mek Loveri je, prekjuče na pokeru dobio taj revolver od jednog čoveka.

— Od kojega?

— Ne znam kako se zove.

— Kako je izgledao?

— Ne bih ga mogao bliže opisati. Nije bio tako visok kao mister Mek Loveri i imao je...

— ... dva uha i dva oka, jedan nos i jedna usta — rugao se čovek iz doline San Pedro. — Čoveče, nemoj nervirati i zadržavati marša-

la takvim frazama. On želi da sazna kako taj čovek izgleda. Reci mu da je imao neuredne brkove, koji su opušteno visili ispod njegovog nosa, da je na sebi imao iznošeno smeđe kožno odelo i izgužvan šešir. Mislim da se zvao Džim, Džo ili Džek. Ne znam.

Vajat izmeni brz pogled sa Dok Holidejem i ovaj je neprimetno izašao iz krčme na vrata kroz koja je ušao.

— Znači, u gradu se nalazite već više dana? — pitao je čovek iz Misurija.

Kirk sleže ramenima.

— Da, zašto da ne? Imate li nešto protiv toga? Slušajte, Erp, ja nisam Fin Klanton. Sa mnom ne možete postupati kao sa njim.

Maršal je prešao preko te primedbe.

— Čovek, kome je pripadao ovaj revolver, je član bande sivih maski. Video sam ga u Marani. Mora da je imao dva takva revolvera. Jedan je još nosio u futroli.

— Da? — reče Kirk Mek Loveri i mirno pripali novu cigaretu.

Tad maršal iznenada dohvati levu desperadosovu ruku oko zgloba, pa je povuče napred.

— Nemojte izvrđavati moja pitanja, Kirk! Vi dobro znate na šta ja mislim. Možda postoji mnogo takvih revolvera. Mogli ste i gostioničara da podmitite. Ali ovaj trougao na revolveru je znak sivih maski.

U banditovim očima nešto bljesnu. Da li je to bio bes — ili strah?

Vajat odluči da pođe još dalje:

— A našao sam i nešto što ste izgubili, Kirk.

— Tako...?

Vajat izvuče prsten iz džepa, ko-

ji je skinuo sa mrtvog bandita u Marani.

Kirk pogleda prsten.

Vajat je napeto posmatrao njegovo lice.

Ili je umeo tako vešto da se pretvara, ili mu taj prsten zaista ništa nije kazivao — lice mu je ostalo nepomično.

— To sam ja izgubio? Ma, nemojte! Nikada to nisam ni video.

Malo pre je maršala iznenada obuzeo neki čudan osećaj u grudima, zato je i poslao napolje Dok Holideja.

Bilo je uvek bolje kada bi jedan od njih kontrolisao zgradu spolja. Konačno, oni su bili sami ovde u gradu. Jedini čovek, koji je bio uz njih, ležao je sada u mrtvačnici.

Bilo je jasno da se Kirk Mek Loverija nije moglo tako lako uhvatiti.

Ako je taj čovek bandit sivih maski, ako je jedan od njihovih vođa ili čak glavni, onda ga se više ni pod kakvim okolnostima nije smelo ostaviti na slobodi. Ali kako ga se može savladati sa sedam ljudi iza njegovih leđa.

Postojao je samo jedan put.

Vajat izvadi novčanicu, pa je baci na šank.

— Šta ćete to? — pitao je Mek Loveri.

— To je za viski koji sam popio.

Purpurno crvenilo se pojavilo na licu desperadosa.

— Vajat Erp, ja sam vas častio to piće! Čak ga niste ni popili. Znači da nemate šta da plaćate.

— Ne želim da mi vi platite piće, Mek Loveri.

Banditova ruka polete ka revolveru.

Ali prekasno.

U levoj ruci čoveka iz Misurija pojavi se revolver.

— Ruke u vis! I vi tamo!

Vajat je iz desne futrole izvadio i drugi revolver.

Mali krivonogi čovek podigao je ruke samo do visine grudi.

Tad maršal nategne oroze.

— Ruke u vis! — zagrmeeo je.

Svi banditi su sada propisno digli ruke u vis.

Na licu kauboja iz doline. San Pedro pojavio se zloban osmeh.

— To vam neće uspeti, Erp. Ne mislite valjda da ćete uspeti da nas zatvorite?

— Ne govorite.

Pa ne okrećući se, čovek iz Misurija viknu:

— Luk! Jeste li napolju sa vašim ljudima? Lupnite u prozor!

Napolju je neko, revolverskom cevi lupao u okno.

Kirk Mek Loveri pogleda na stranu.

— U redu, nije bilo loše, Erp. Zaista nisam znao da se to dugonogo čudovište takođe nalazi u gradu.

— Vi još štošta ne znate.

— Šta sada nameravate sa nama?

— Poći ćete u zatvor...

Kad je Džordžijanac obilazio oko saluna, video je na uglu jednog čoveka. Jednog čoveka u svetlo kariranom odelu.

Holidej, koji je bio od njega udaljen svega četiri koraka, izvukao je svoj revolver pa nategne oroz.

— Gle, pa to je naš momak što prodaje poljoprivredne mašine! Baš dobro, potrebna mi je jedna lopata!

Momak se zapanjeno okrenuo.

— Ruke u' vis, momče — opomenuo ga je kockar. — Kako je sa momjom lopatom? Pa ti dolaziš iz fabrike poljoprivrednih alatki iz Los Anđelosa.

Čovek nije mogao da dođe do daha.

— Ne razumem...

— To se bar lako može razumeti. Potrebna mi je jedna lopata da bih pokopao jednu mrtvu sivu masku.

— Jednu mrtvu sivu masku...?
— mucao je momak.

— Tako je.

— Ali... zar je već mrtav?

Holidej se nasmeja. Ne, momče, ti još živiš. Ali ćeš umreti zato što si ubio šerifa.

— Šerifa? Ne, ja ga nisam ubio.

— Ti ne, a ko onda?

— Mora da je to bio Džip Jalinkos. Ne znam sigurno, ali... — prekinuo je rečenicu, samo prekasno je shvatio svoju grešku.

Meksikanac se dakle zove Džip Jalinkos. Dok se seti da je to ime već jednom čuo. Jalinkos je pre nekoliko godina bio zloglasni razbojnik na granici. I taj zločinac je sada uspeo da dođe do vođa sivih maski.

On je dakle, ustrelio šerifa Bittersa!

— Digni ruke, momče!

Holidej priđe bliže i izvuče mu deringer iz džepa, te ga opipa da vidi nema li još neko oružje, onda ga prisili da pođe ka verandi.

— Tako, mali, sada ćeš stajati ovde. Ruke možeš spustiti. Ali jao si ga tebi ako napraviš neki nepromišljeni pokret! Onda mi više nećeš moći isporučiti lopatu.

Samo što su stigli na verandu kad je kockar čuo onaj glasni maršalov poziv, navodno upućen Luk Sortu.

Holidej je odmah lupnuo revolverskom cevi po staklu.

Nije potrajalo dugo i Kirk Mek Loveri izađe napolje.

Video je dvojicu ljudi, pa pored vrata pođe dalje na ulicu.

Kad je maršal stigao, zapanjeno je pogledao u mladića u kariranom odelu.

— Ah i taj je ovde! Nije loše... Dođi, momče, priključi se i ti.

Nekoliko minuta kasnije devet ljudi je sedelo u zatvoru Red Roka.

Dok je onaj momak u kariranom odelu spuštene glave sedeo na stolici, a Mek Loverijevi ljudi sedeli po ležajima u ćelijama, bandit iz doline San Pedro stajao je uspravan u sredini svoje ćelije sa zabiđenim palčevima u praznom opasaču za oružje.

— Šta će sada biti, Erp? — govorio je promuklo kroz zube.

— Blagovremeno ćete to saznati Mek Loveri.

— Za šta me optužujete?

Na licu čoveka iz Misurija pojavio se osmeh. Taj momak iz doline San Pedro bio je prefrigan, ali ne toliko da bi mogao preći čoveka iz Misurija.

— Uhapšeni ste zbog pravljenja nereda i zloupotrebe vatrenog oružja. Vi ste preko u salunu uplašili ljude svojom ludom pucnjavom.

Desperados je zapanjeno gledao u maršala.

— Do đavola! — procedio je kroz zube. — Zaista ste pravi kurjak!

•
••

Prijatelji iz Dodža su stajali na verandi ispred zatvora i gledali niz ulicu.

— Džip Jalinkos — rekao je maršal. — Dobro je, sada mu bar znamo ime. Već ćemo ga naći.

Džordžijanac je zapalio jednu od svojih dugih ruskih cigareta. Kad je šibicu bacio na ulicu, rekao je:

— Sada bih još samo voleo da znam kako se zvao onaj ubijeni momak u Marani.

— To ćemo uskoro znati. — odgovorio je maršal, pa zatim pođe u zatvor i dovede iz ćelije onog momka u kariranom odelu. Izveo ga je napolje na ulicu, pa ga odgura ispred sebe do ruba verande.

— Slušaj, momče, imam za tebe još jedno pitanje.

— Već sam vam i previše rekao! — proštenja mladić, koji je mogao imati najviše devetnaest godina.

— Ne, ti mi još nisi dovoljno rekao. Kako se zove veliki vođa?

Mladić spusti glavu.

— Ne znam.

— Šteta. A kako se zove čovek koji je vodio akciju u Marani?

— Ni to ne znam.

— Je li to bio vođa?

Mladić odmahnu glavom.

— Slušaj, momče! Meni fale još tri imena: šefovo, onda čoveka koji je vodio akciju u Marani i tvoje.

Mladić naglo podigne glavu.

— Ne znam šta hoćete od mene. Ja nisam vođa.

— To nisam ni mislio. Dakle kako se zoveš?

— Ja se zovem Larkin, Teodor Larkin.

— Pa to je rusko prezime!

— Da, moji roditelji su bili Rusi.

— Otkada si u bandi?

— Mesec dana.

— Mesec dana — ponovio je maršal još jednom.

— Da.

Tada Dok Holidej izvadi oba revolvera iz futrole, pa ih pritisne mladiću na leđa. Očigledno nije bio voljan da sluša tu dugotrajnu raspravu:

— Šteta, Larkine, što sada moraš da umreš, a nisi mi isporučio lopatu.

Mladić je počeo da drhti.

— Ja sam rekao istinu! Tek sam mesec dana u družini. Za zaista radim za jednu fabriku koja proizvodi poljoprivredne alatke. Pre nešto više od mesec dana pao sam u šake jednom od sivih maski.

— Gde je to bilo? — pitao je maršal.

— Gore, u Flagstafu.

— U Flagstafu?

Maršal nije mogao da prikrije iznenađenje. Zar se područje te bande razbojnika zaista rasprostire tako daleko na sever? „To je zastrašujuće saznanje“, mislio je maršal.

— Da, bilo je to gore u Flagstafu. Igrali smo poker. Bio sam nepromišljen i puno sam izgubio. A kad nisam mogao da platim...

— Razumem — odgovorio je maršal. — Onda su te ucenjivali, je li?

— Ko je to bio?

— To vam ne mogu reći.

Holidej nategnu oroz revolvera.

— Govori mladiću!

— Harvej Daniels.

— To je čovek koji je vodio akciju u Marani — dodao je maršal brzo.

Bio je to pucanj u prazno. Ali imao je neočekivani uspeh.

Mladić podiže glavu.

— Odakle to znate?

— Upravo si mi to ti rekao. Dakle, Danijels je bio predvodnik?

— Da — on je jedan od prijatelja velikog vođe.

— A kako se preziva veliki vođa?

Mladić pogleda maršala u oči.

— Ne znam. Ne znam njegovo prezime.

— Jesi li ga ikad video?

— Ne.

— Ol rajt, kako hoćeš. A njegovo ime također ne znaš?

— Ne.

Vajat je imao osećaj da je Larkin lagao. Odveo ga je nazad u zatvor.

Kirk Mek Loveri je još uvek stajao usred ćelije.

— Recite mi, Erp, zar zaista mislite da nas ostavite ovdje da čučimo u mraku?

— Na to ćete se morati naviknuti, Kirk — odgovorio je Vajat, pa ponese lampu i zatvori vrata koja su vodila u kancelariju.

*
**

Nisu stigli daleko.

U zatvoru Red Roka sedeo je Kirk Mek Loveri sa sedam bandita iz okoline Tombstona. Kakve veze je on imao sa sivim maskama i da li je uopšte imao neke veze,

tog trenutka se nije moglo ustanoviti.

Vajat je u čitavoj toj stvari imao neki neprijatan predosećaj. Kirk Mek Loveri je bio jedan od najopasnijih bandita koje je dotle sreo na Zapadu. Držeći se svoje stare taktike, Erp do toga dana nije zatvarao ljude poput Ajk Klantona ili Kirk Mek Loverija, pre nego što bi prikupio dokaze za neku težu krivicu.

Ali, maršal je morao pronaći tog Džipa Jalinkosa. A u tome ga je Kirk Mek Loveri mogao ometati.

Na svaki način morao je ostati u zatvoru.

Mladi Larkin je pripadao sivim maskama. Iako se iz njega nije moglo mnogo izvući, sem to da mrtvac iz Marane nije bio vođa sivih maski.

A to nije bilo bez značaja. Znači veliki šef je još živio i to na slobodi. Na njega se još moralo računati.

Prijatelji iz Dodža su proveli noć u hotelu.

Kad se Dok Holidej probudio, sunčevi zraci su već padali na spuštene prozorske kapke.

Džordžijanac je ustao, zatim se obrijao oprao i obukao. Kad je došao dole u hotelski hol, maršal mu je dolazio u susret.

— Bili ste preko? — pitao je cekar svog prijatelja.

— Da, još uvek je sve u redu. Samo je momak, koji je ovde sedeo na recepciji, čučao u uglu i kukao.

— Pustite ga neka kuka. Proći će ga.

Vlasnik hotela im priđe i pokazujući na čisto postavljen sto kod prozora reče:

— Vec je sve spremljeno, džentlmeni.

Tek što su nešto malo pojeli, kad Dok Holidej reče gledajući kroz prozor na ulicu koja je vodila ka jugu:

— Ili ja vidim utvare ili stvarno dolazi jedan vaš stari prijatelj!

Vajat se podiže i stade iza kockara.

Kroz napola zatvorene zavese video je kako se glavnom ulicom približava jedan jahač na šarenom konju.

Bio je to jedan Indijanac.

Imao je crnu kosu, koja je bila prošarana mnogobrojnim sedim vlasima. Imao je markantno lice i delovao je plemenito. Na njemu je bilo malo toga što je podsećalo na indijansku rasu. Činilo se pre kao da je to bilo lice nekog jušnjaka.

Indijanac je na sebi imao svetlo kožno odelo, u futroli na konju samo pušku, a za opasačem nož. Na njegovom crvenom čebetu ispod sedla bilo izvezeno veliko crno „K”.

— Kočiz! — reče maršal.

Obojica su odmah izašla na ulicu.

Činilo se da se indijanski poglavica nije iznenadio kada je video Vajata Erpa. Zaustavio je svog konja, sjahao i pošao ka maršalu.

Dva čoveka su za trenutak stajala ćutke jedan prema drugom. Zatim maršal pruži poglavici ruku.

— Radujem se što sam sreo šerifa Erpa.

— Radost je i u mom srcu, Kočiz. Ali vidim da Kočiz nije iznenađen.

— Ne, nisam iznenađen, jer sam znao da ste ovde.

— Dolazite iz Marane? — pitao je maršal.

— Da.

— I?

— Prošle noći je napadnut željeznički trezor.

Poglavica je to izgovorio mirno, bez ikakvog uzbuđivanja.

Prijatelji iz Dodža su ga gledali zapanjeno.

— Napadnut je trezor?

— Da.

— Od...

— Da, ljudi sa sivim licima.

— Kako je to moguće! — izlete maršalu.

Holidej odmah reče:

— Onda je Danijelov napad bio samo blef.

— Tačno — odgovorio je maršal.

— Šef sivolikih je slutio da smo bi-

li u blizini, pa nas je prevario. To mu je potpuno uspjelo.

— Da, on je napao trezor sa malo ljudi i ispraznio ga — potvrdio je Indijanac.

Maršal Dodž Sitija je uspravno stajao pred poglavicom, gledajući u sunčeve zrake jutarnjeg sunca koji su padali na glavnu ulicu Red Roka.

— Onda je uspela najveća akcija koju je izvršio jedan vođa bande na Zapadu...

Kočiz klimne glavom.

— Da, tako izgleda. Ja sam još noću čuo za to od svojih izvidnika. Bio sam dole kod Avata da bi posetio jednog prijatelja na samrti.

Vajat je zamišljeno gledao u indijanskog poglavicu.

— Zna li Kočiz kuda su se uputila siva lica?

— Da, oni su odjahali ka jugu.

— Njihov broj? Zna li ga on?

— Da, bilo ih je petorica.

— Sad bih voleo da znam da li je sa njima bio Jalinkos.

Indijanac mirno reče:

— Ako Vajat Erp misli na Meksikanca, onda mu mogu reći da on nije bio sa njima.

Maršal je bio zapanjen Indijančevim odgovorom jer to pitanje nije postavio njemu već više sam sebi.

— Kočiz poznaje Meksikanca?

— Da, ja poznajem Džipa Jalin-kosa. On je pre više zima lunjao uz

meksičku granicu, pljačkao i napadao karavane. Ne, on nije bio sa onom petoricom.

— On je sinoć bio ovde u Red Roku. — Objasnio je maršal.

— Onda sam ga video jutros kad je svitalo. Jahao je ka jugu na jednom svetlom konju.

Prijatelji iz Dodža su bili kao naelektrisani.

— Može li se Kočiz setiti koliko je to bilo daleko od grada?

— Da, bilo je približno udaljenosti koju beli ljudi nazivaju osamnaest milja.

Kočiz pruži maršalu ruku u znak pozdrava i reče:

— Moj bolesni brat čeka na mene. Kad mi je izvidnik rekao da je šerif Erp juče bio u Marani, odlučio sam da odjašem u ovaj grad, da bih ga obavestio o napadu.

— Zahvaljujem velikom poglavici Apača i nadam se da ću moći jednom i ja njemu da učinim neku uslugu.

Blagi osmeh zaigra oko očiju indijanskog poglavice.

— Vajat Erp mi je već učinio više nego jednu uslugu.

Posle tih reči se okrenuo i pošao do svog konja, pa ga uzjaha i galopom dojuri nazad.

Dok Holiđeј je klimao glavom.

— To je najneobičniji čovek koga sam ikad sreo.

Čovek iz Misurija klimne glavom.

— Sigurno da je neobičan. Ali on je i veliki i dobar čovek.

— Postojao je nekad neki general — reče zatim Džordžijanac — koji je tvrdio da je samo mrtav Indijanac/dobar Indijanac. To se na Kočiz/uopšte ne bi moglo odnositi...

Četvrt časa kasnije je Erp konstatovao da je Jalinkosov konj bio ukrađen iz šerifove štale!

Prijatelji iz Dodža su odmah napustili Red Rok i odjahali ka jugu. Napustili su put što vodi dole ka Taksonu, pa su jahali uskim putem, koji se retko koristio i zato skoro sav bio prekriven nanešenim peskom iz sayane.

Videli su samo jedan trag. Bio je to trag konja bez kopita. Maršal, pokazujući na taj trag, reče:

— Ovuda je jahao Kočiz.

Posle pola sata zaustavio je svog vranca, pa žmirkajući pogleda u daljinu.

— Tamo preko ima jedan trag, koji takođe nije star. Čekajte, pogledaću ga.

Dok je Džordžijanac lagano jahao dalje, odjurio je maršal ka istoku, dok nije stigao do uskog traga u pesku koji je kroz preriju vodio ka jugu.

Bio je to trag jednog jahača.

Vajat je sjahao i kleknuo na zemlju. Pažljivo je posmatrao trag kopita.

Konj je imao neravnomeran hod. Mora da ga je Jalinkos nabavio u Red Roku. Levo zadnje kopito gazilo je nešto više spolja.

Bio je to dobar znak za raspoznavanje tragova.

Mahnulo je Džordžijancu, pa su zajedno počeli slediti trag.

Bilo je kasno popodne kad se trag

počeo penjati iz jedne doline ka lancu brežuljaka.

Maršal je opet zaustavio svog dorata.

— Tu radost mu nećemo priuštiti.

Džordžijanac je žmirkajući gledao ka vrhovima brežuljaka.

— Ne. Dakle? Vi desno, a ja levo?

Čovek iz Misurija klimne glavom.

Zatim su poterali konje svaki na svoju stranu.

Dok je maršal jahao ka istoku, Dok Holidej je jurio ka zapadu, da bi tri četvrtine milje kasnije u polukrugu skrenuo ka jugu.

Maršal je nastavio put ka istoku, pa se onda i on okrenuo u južnom pravcu.

Dok Holidej je našao trag.

— Vodio je ka poljima kaktusa. Nije se zadržao ni trenutka. Izgleda da mu je jako žurilo, jer tragovi kopita su veoma plitki.

Pošto je okolina bila nepregledna, maršal je odlučio da ne jaše pravo ka tragu.

Nešto pre šest sati pojavile su se u daljini građevine jednog velikog ranča. Prijatelji iz Dodža su poterali konje u tom pravcu.

Džordžijanac pogleda u maršala.

— Mislite li da je tamo prenoćio — upitao je kockar.

— Ta stvar mi se ne dopada — rekao je Vajat posmatrajući ranč.

— Možda. — Dok Holidej se oslonio na sedlo i takođe gledao u ranč. Ne dopada mi se nimalo što je ta lopuža jahala pravo ka ranču. Cini mi se da ga dobro poznaje. Možda tamo žive neki njegovi prijatelji.

— Na žalost, to nije nemoguće.

— Možda bi bilo najbolje kada bismo u luku jahali oko ranča, da ustanovimo, da li je produžio dalje.

— Da, ali dotle će već biti mrak.

— To možda i ne bi bilo tako rđavo. I onako po danu ne bismo mogli jahati ka ranču.

Maršal odmahnu glavom.

— Ne, učinimo to jednostavnije. Sačekaćemo dok se smrači i onda će jedan od nas jahati ka dvorištu, dok će ga drugi štititi.

— I' to je prilično riskantno.

— Tako je, ali bez obzira šta uradili, biće riskantno.

— Mi, naravno, imamo i mogućnost da sačekamo do sutra ujutro da bismo onda obišli ranč. Ako naiđemo na njegov trag, onda znamo da je produžio dalje.

— Ali ako tako učinimo, onda će on imati dvadeset četiri sata prednosti. A to je mnogo.

— Da.

Holidej pokaza ka zapadu.

— Tamo kolski put sa ranča vodi ka putu za poštanske kočije. On je sigurno dobro poznao ranč, jer bi inače jahao putem za poštanske kočije.

Nije čak ni bilo sigurno da li je taj trag pripadao baš Meksikancu. Ali pošto ga je Kočiz tog jutra video oko osamnaest milja od Red Roka ka jugu, bilo je veoma verovatno da je to bio Jalinkosov trag.

— Sačekaćemo dok se smrači. Onda ćemo posetiti ranč — rekao je maršal.

Doku Holideju nije bilo potrebno objašnjavati o kakvoj se vrsti posete radi. Dok Holidej je to znao. Često je sa maršalom išao u takve „pose-te“. Njihova je prednost bila što za to nije bio potreban poziv, ali loša strana je bila što su ove bile i opasne.

Na vrhu brežuljka spustili su se u jedno udubljenje, stali i odmarali se, čekajući mrak.

Kad su se na ranču zapalila svefla, popeli su se u sedla i lagano jahali dalje.

Konje su ostavili iza jednog grma, na sto dvadeset jardi od građevina, pa su peške pošli dalje.

Sumrak je za takvu posetu bio najpodesniji, pošto se onda obično na ranču još radilo, i nije bila tišina, tako da se koraci nisu mogli tako lako čuti.

Kad su stigli na tridesetak jardi od velike šupe, videli su da je oko čitavog ranča bila izgrađena ograda od bodljikave žice, koju odozgo sa brežuljka nisu mogli videti.

Maršal se okrenuo Džordžijancu pa šapnu:

— Vlasnik ovog ranča sigurno nije neki ljubazan čovek.

Kockar klimne glavom.

Vajat Erp je već dosta puta iskusiio da ljudi, koji oko svog imanja podižu visoku ogradu od bodljikave žice nisu dobri. Kao što, uostalom, ništa dobro nije donosila zardala bodljikava žica, koja se sedamdesetih godina raširila na zapadu kao korov.

Ograda je bila visoka najmanje četiri jarda, pa se gotovo nije mogla preći. Holidej je iz unutarnjeg džepa svog kaputa izvadio jedno mala, oštra, engleska klješta.

— Knips, knips, knips!

Jedva da bi se išta čulo, da nije bilo finog zujanja zategnute žice.

Najednom se dogodilo ono čega se maršal plašio. Odozdo iz dvorišta je dojurio jedan kao tele veliki pas, koji je divlje lajao.

Zastao je unutar ograde, pored dvojice ljudi, lajući do promuklosti. Najednom je primetio rupu u ogradi, koja je već do pola bila presečena. Skočio je i nalete na maršala.

Vajat je podigao obe ruke. Sklopio ih je tako da udari životinju u potiljak. Pas je ošamućen pao.

Maršal zgrabi životinju, pa je odvuče na stranu.

Za to vreme je Džordžijanac dalje prosecao žicu. Bio je upravo time zauzet da preseče jednu debelu središnu žicu, kad ga maršal gurnu.

— Brzo! Moramo preko a onda nestati.

— Naravno da moramo preko — rekao je Džordžijanac potpuno mirno.

Vajat uze zalet i skoči.

Sirrr! Džordžijanac je upravo presecao središnu žicu.

Bez naprezanja je prešao ogradu, koja je sada bila još samo do visine kolena.

Nekoliko sekundi kasnije nestali su u mraku iza zida šupe.

U pravi trenutak, jer je napred kod ugla šupe naišlo nekoliko ljudi.

— Beri! — derao se jedan od njih.

— Hej, Beri, gde si!

— Prvo ta blesava životinja izlaze dušu iz tela, a onda više ne pušta glasa od sebe. Ma šta! Hajde da odguramo kola i da natovarimo bale sa slamom, a onda na večeru.

Rekao je to jedan visok, herkuleski građen čovek. Vajat Erp ga je jasno mogao videti sa mesta gde se nalazio.

Kauboji su opet nestali.

— Koliko li će pas biti bez svesti? — pitao je Džordžijanac.

— To je teško reći.

Čovek iz Misurija nije jednostavno mogao ubiti tu veliku, vernu životinju.

Odšunjao se opet preko ograde. Skinuo je svoju maramu, pa je veza životinji preko njuške, zatim iz dže-

pa izvadi jedan kožni kajiš, pa joj sveza noge.

Sada je veliki vučjak bio onesposobljen.

Maršal se vratio do šupe i vide da je Dok Holidej već napustio svoje mesto.

Dole na kraju šupe primetio je jednu pognutu priliku, koja se jedva primećivala na svetlom pesku.

Najednom se nešto pomače. Iznenada je dobio udarac u glavu od koje je pao na kolena.

Srećom jaka metalna ploča, koja je bila nameštena u maršalovom šesiru ublažila je glavnu snagu udarca.

Vajat se još instinktivno bacio na stranu i teško telo čoveka, koji se bacio na njega, palo je na zemlju.

Maršal se uspravio. Osetio je kako su mu udovi bili teški kao olovo.

Ipak se bacio na protivnika pa mu zabi lice u pesak.

Čovek je hteo da viče, ali ga je maršalov udarac pesnice već pogodio u slepoočnicu. Čovek iz Misurija ga je udario svom snagom.

Još uvek sav omamljen, klečao je pored onesveštenog napadača hvatajući vazduh. Revolver je držao u ruci.

Gde li je bio Dok Holidej?

Kako je ovaj čovek dospao ovamo?

Dakle, bili su napadnuti.

Vajat se uspravio pa potrča do ugla.

Čovek koji je tu bio, nestao je. Dakle, već su uhvatili i Doka Holideja!

Vajat je trčao dalje, pa prođe ugao i tamo se sudari sa jednim čovekom. Pošao je nekoliko koraka nazad i udari čoveka strašnim aperkatom, tako da je ovaj pao na pesak.

Maršal je dahćući stajao oslonjen

o zid, pokušavajući mirno da razmišlja. U glavi mu je još strašno zujalo od udarca.

Gde li je bio kockar?

Vajat je uz šupu trčao dalje ka prednjoj strani.

Tada u zadnjem trenutku primeti rame i ruku jednog čoveka koji je stajao na uglu.

Maršal nije imao vremena za gubljenje. Morao je rizikovati jedan trik.

— Pssst.

Čovek se trže i okrete, pa priđe bliže.

— Dođi! — šapnu Vajat.

Čovek je prilazio na prstima. Kad je prišao na tri jarda, maršal je skočio na njega pa ga tako snažno udari pesnicom u predelu srca da ovaj krkljajući pade.

Vajat odmah skoči na njega, pa ga pritisnu na zemlju.

Ali to je bilo nepotrebno. Čovek je bio nesposoban za dalju borbu. Više nije bio pri svesti.

Vajat se uspravio uz šupu, pa pogleda na dvorište.

Do đavola! Samo kad bi to kućanje u glavi prestalo...

Tad je levo od sebe čuo neko krcanje i onda teški pad.

Opet se sagnuo i video jednog čoveka kako se šunjao ka uglu.

Podigao je revolver i pred sobom opazi belu košulju.

Dok Holidej!

Kockar je bio već pored njega.

— Da, ja sam.

— Vajat? — šaputao je.

— Do đavola! Nisam vas mogao opomenuti. Momci su se brzo vratili. Bili su to isti koji su bili malo pre. Mora da su nas opazili. Bio je to blef, koji je izmislio nadzornik. Najednom su bili tu.

— Jesu li vas uhvatili?

— Ne, inače sumnjam da bi bio ovde. Iznad mene je virio jedan balvan od gornjeg sprata. Kako sam ga dohvatio, to ni sam ne znam. Uglavnom, uspuzao sam se uz njega. Momci su pognuti trčali pored zida ispod mene. Onda ste došli vi! Video sam kako je čovek skočio na vas i već sam uperio revolver na njega. Ali onda ste ga već zgrabili. Čekao sam da li će doći još neki. Onda sam se spustio dole, pa sam otrčao sa druge strane oko kuće.

— I jednog ste uhvatili?

— Jednog? Trojicu. Mislim da sam polomio jedan ukras pričvršćen na dršku revolvera!

— Dakle, šestorica — rekao je maršal. — Do đavola, to nije dobro. Moramo im odmah začepiti gubice.

Odmah su se dali na posao.

Ali kad su stigli do čoveka, koga je maršal prvog oborio, on je već bio nestao.

Holidej ga je iznenada otkrio.

— Tamo je na sredini dvorišta! Još je omamljen, pa teturajući se ide prema rančerskoj kući.

Maršal je odmah velikim skokovima pojurio za njim.

Kauboj mora da je čuo šum iza sebe pa se okrete i promuklo vikne.

Ali Vajat Erp je već bio kod nje-
ga, pa ga topovskim udarcem obo-
ri, zgrabi ga i odvuče nazad do šupe.

Gore kod rančerske kuće su se
otvorila vrata i svetlost dve petro-
lejske lampe pade na dvorište.

— Hej, šta je, Džim? Beri, gde je
pas?

Koraci čoveka na stepenicama ve-
rande odjekivali su po celom ran-
čerskom dvorištu.

— Beri! Džim! Grom i pakao, gde
ste lopuže?

Vajat i Dok Holidej su stajali na
uglu šupe spremno držeći revolver
u rukama.

— Ne smemo ga pustiti bliže —
šapnu kockar. — Ona braća gore iza
šupe nikako da se smire. Zapušači
će izdržati samo još neko vreme.

Čovek se približio na tridesetak
koraka od ugla šupe.

Tad maršal napusti skrovište, pa
mu pođe u susret.

— Đavo će ga znati gazda gde je
pas — rekao je.

Bio je to veliki rizik!

Holidej je zaustavio dah, a u obe
ruke je držao svoje revolvere. Nje-
gove su oči prešle preko dvorišta.

Čovek, kome je maršal pošao u
susret, zastao je.

— Ne znam gde se zavukla ta ži-
votinja — mrmljao je.

Čovek iz Misurija prišao je sa-
svim blizu rančera.

Najednom mu je levu ruku pri-
tisnuo na usta, privukavši ga ujedno
k sebi, a drugom mu gurnu revol-
ver u leđa.

— Ni reći, mister!

Rančer je bio smrtno preplašen.

— Zasad nemate razloga da se pla-
šite — šaputao mu je maršal dalje.

— Zovem se Erp. Ja sam ovde, jer
tražim jednog Meksikanca, čoveka
po imenu Jalinkos. Znam da je do-
jahao do ranč. Nije isključeno da je
vaš prijatelj. Jer on je pošao pravo
ka ranču. Jalinkos je pripadnik si-
vih maski i gore u Red Roku je u-
strelio jednog šerifa. Za to će visiti,
makar ga morao slediti do pustinje
Estakado! Sad je na vama da li će-
te mi pomoći ili ne, mister. Tamo
preko u šupi sam povezao nekolic-
nu vaših ljudi. Dakle nemojte raču-
nati na to da će vam oni pomoći.
I psa sam onesposobio.

Rančer je u maršalovim rukama
bio kao skamenjen.

Vajat ga odvede preko do šupe.
Tada je farmer video da maršal ni-
je sam.

— Ovo je Dok Holidej. On će ne-
ko vreme pripaziti na vas. I, ako ste
pametni, onda ćutite. Sad ću vas pu-
stiti, ali ako i najmanji glas budete
pustili od sebe,, bićete mrtav.

Rančer je bio sav znojav od stra-
ha. Gledao je od jednog ka drugom.

— Hteo bih vam nešto reći —
prošaputao je.

— Govorite tiho — opomenuo ga je maršal.

— Rekli ste da tražite čoveka po imenu Jalinkos. Ne poznajem nikoga ko se tako zove.

— On je Meksikanac. Ne znam, koliko drugih imena ima — odgovorio je čovek iz Misurija. — Sigurno je da je jahao ka ranču.

— To mora da je greška. Na mom ranču još nikada nije bio neki Meksikanac.

Dok Holidej prisloni jedan od svojih revolvera na rančerove grudi u predelu srca.

— Čudno da u vašim godinama lažete i uoči smrti, čoveče!

— Nisam lagao.

Vajatovo lice je sada bilo sasvim uz rančerovo.

— Meksikanac je danas dojahao na ovaj ranč. On je danas stigao.

Na još slaboj mesečini čovek iz Misurija je mogao samo da nazire rančerovo lice. Ali je ipak primetio boru koja mu se pojavila na čelu.

— Danas? Pa to je nemoguće! Danas je na ranč stigao samo jedan čovek — Dejv Kordoba.

— Kordoba? — ponovio je maršal.

— Pa ja sam vam rekao da je Jalinkos mogao uzeti drugo ime.

Rančer je odmahnuo glavu te šapnu:

— Ne, tog čoveka poznajem već gotovo sedam godina. On preko u Port Laturu ima poštu i najveću Vels Fargo stanicu u celoj okolini.

Dvojica iz Dodža su se zapanjeno odmakli korak nazad.

— Šta kažete? — izmače se maršalu. — Pa Vels Fargo stanica i pošta u Port Laturu imaju najmodernije uređaje u čitavoj Arizoni. I taj čovek, koga smo gonili, treba da je upravnik pošte Port Latura?

— Ne mogu vam ništa drugo reći — odgovorio je rančer. — Ako ste zaista Vajat Erp, onda morate znati da govorim istinu.

— Vaši ljudi su nas ovde napali. Jedan od njih se pravio kao da nas nije primetio, pa je pošao sa vašim ljudima na rad, ali nas je onda iznenada napao.

— Tome se nemojte čuditi. Najverovatnije ste negde presekli žicu, jer inače bi bilo nemoguće ući u rančersko dvorište. Ono je sa svih strana opkoljeno visokom ogradom od bodljikave žice.

— Mi nemamo dobro mišljenje o ljudima koji vole bodljikavu žicu — odgovorio je maršal.

— Moguće. I ja ne volim ljude koji postavljaju bodljikavu žicu oko svog ranča. Ali kod mene je to bilo potrebno. Dva puta su me napali Indijanci, a sedam puta je ranč bio opljačkan od belih bandita. Pošto ste upravo govorili o sivim maskama, reći ću vam: zbog njih sam i podigao ogradu. Pre tri meseca su bili ovde, zadržali su se tri dana i ukrali su mi sedam konja, utrošili su moje

zalihe, a ljude su mi isprebijali. Kad su konačno otišli, zakleo sam se da ću ranč ograditi visokom ogradom. Nije mi samo jasno kako ste je presekli.

Holidej odluči da to i dalje ostane zagonetka.

Da li je rančer lagao ili je govorio istinu?

— Zovem se Anderson, Džon Anderson. Ja živim ovde sa svojom ženom, sestrom i sedam kaubojja.

— Šta? Pa mi smo imali posla sa šestoricom — rekao je maršal.

— Moguće. Onaj sedmi je stari momak. Čim se smrači, on odmah ide na spavanje.

Da li je Vajat mogao poverovati tom čoveku? Isuviše je u poslednje vreme doživljavao sa sivim maskama. Odlučio je da bude oprezan. Ali pri pomenu Port Latura obratio je pažnju na to. Zar bi taj jednostavni odgajivač stoke izmislio takvu priču? Sumnjivo.

— Ako ste zaista Vajat Erp, onda vam još-nešto mogu reći. Ja sam se pre sedam godina u Santa Feu sastao sa vašim bratom Morganom. Onda je on bio šerif Santa Fea. Bilo je to nešto uoči božića. Tada su u grad došli Kornovolsi. Ne znam da li ste čuli za tu priču. Morg je imao strašnu pucnjavu. Njegovi ljudi su bili na putu i on je stajao prilično usamljen. Ja sam bio tamo sa starim koji sada hrče i jednim od ljudi

koje ste upravo savladali i mi som pomogli vašem bratu.

Vajat se setio da mu je Morgan jednom ispričao tu priču.

— Da, čuo sam o tome.

Za trenutak je zavládala tišina, no onda rančer nastavi:

— Žao mi je zbog vas što Morg više nije u životu, žao mi je što su ga Klantonovi ubili...

Sećanje na mrtvog brata ovládá čovekom iz Misurija.

Rekao je smrknuto:

— Možete odvezati vaše ljude, mister Anderson. Žao mi je što smo ovde morali tako da upadnemo.

Rančer odmahnu glavom.

— Ne smeta ništa. Imali ste i razloga. Konačno, niste mogli znati da čovek koga sledite nije neko od sivih maski, nego mister Kordoba.

— Da, da — rekao je maršal.

Rančer podigne glavu i pogleda ga upitno.

— Ili mi možda ne verujete?

— Verujem, mister Anderson, verujem vam.

Nekoliko minuta kasnije kauboji su opet bili na nogama. Zajedno su pošli ka rančerskoj kući. Dok su dva čoveka krpila ogradu Vajat Erp, Dok Holidej i rančer sa ostalim kaubojima su sedeli u dnevnoj sobi za velikim stolom.

Rančer je pozvao dvojicu prijatelja na večeru.

— Za vreme jela Anderson je:

— Kako ste došli na to da je čovek koga ste sledili morao dojahati ovamo?

Vajat ostavi kašiku pored tanjira.

— On je dojahao ovamo, mister Anderson.

Ljudi su prestali da jedu i zapanjeno su pogledali čoveka iz Misurija.

— Ne razumem — mucao je rančer.

— Da li biste mi malo opisali tog Kordobu? — pitao je maršal pa prodorno pogleda u odgajivača stoke.

— Dakle, on je prilično visok, ima tamno lice, tamne oči...

— ...na sebi ima meksikanski sombrero — prekide ga maršal — i jaše konja sa meksikanskom opremom.

— Ne, apsolutno ne. Kordoba se oblači poput vas. Danas, kad je bio ovde, imao je na sebi taman kaubojski šešir i crno odelo.

— Odakle je došao?

— Stigao je iz Harikurta. Češće ide tamo. Ima rođake. Sem toga i tamošnja mala pošta pripada njemu kao Vels Fargo stanica koja je pod njegovom upravom. Možda znate da je u Port Laturu centrala Vels Fargo Kompanije?

— Da, znam.

Maršal i kockar su izmenjali poglede.

— I Kordobin konj nije bio oprem-

ljen na meksikanski način? — pitao je maršal.

Rančer odmahnu glavom.

— Ne, on je bio opremljen kao naši konji bez ukrasa.

Da li su se prevarili? Nije li ipak čovek koga su celog dana sledili bio neko drugi, a ne Jalinkos?

— Možete se pouzdati u to, mister Erp, da dobro poznajem Kordobu. Često smo imali zajedničke poslove. On je divan momak i veoma galantan. Sem toga, svuda u ovom kraju ima prijatelje. Kažem vam to zato da biste razumeli zašto je na putu svratio do mene. To je veoma zaba-
van momak, koji voli da se malo odmori na našem ranču. Popili smo zajedno jedan viski i popušili po cigaretu. Onda je odjahao dalje.

Vajat Erp je dugo razmišljao da li da ispriča Andersonu i njegovim ljudima šta je doživeo u Marani i Red Roku. Došao je do zaključka da će biti bolje da stanovnici ovog kraja znaju za to. Kad je završio priču, ljudi su se zapanjeno zgledali.

— Pa to je paklena stvar — rekao je rančer. — Ali što se tiče Kordobe, tu se sigurno varate. Đavo će ga znati kuda je odjahao taj Meksikanac.

Ljudi su razgovarali do kasno u noć. Onda su prijatelji iz Dodža prihvatili ljubazan rančerov poziv da prenoće u njegovoj kući.

Sutradan rano ujutro napustili su ranč.

— Možda je glupo da sada pravimo daleki put preko do Port Latura, ali ako to ne uradimo, onda smo izgubili i trag Meksikanca.

Holidej je zamišljneo gledao u savanu koja je još bila obavljena jutarnjom maglom.

— Ne verujem da nas je rančer lagao.

— Lagao sigurno nije. Ali u toj priči mi se nešto ne dopada.

— Da — odgovorio je Džordžijanac — ni meni. I to činjenica da baš taj čovek u celom ovom kraju ima najveću telegrafsku i transportnu organizaciju.

Vajat se smeškao.

— Nas dvojica smo nepoverljivi, Dok. Ali pošto opet mislimo isto, os-tanimo na tom tragu. Pogledaćemo поближе taj Port Latur i tog šefa Vels Fargo kompanije.

Opet su bili prisiljeni da menjaju pravac.

Port Latur je ležao na jugozapadu, a Tombston, gde ih je čekao njihov prijatelj Luk Šort, bio je na jugoistoku.

Port Latur je bio srazmerno mali grad i njegov značaj je bio samo u njegovom položaju.

Već davno je to naselje postalo poznato zbog svoje poštanske stanice. Sve poštanske linije, koje su dolazile sa severa, juga, zapada i istoka ukrštale su se na mestu između Roveri Hilsa i Golden Krika.

Pored mnogih drugih trgovačkih firmi Amerike, ovde je bila smeštena i najopremljenija i najveća transportna kompanija — Vels Fargo. Oni su gradili velike magacine, pa su podigli sopstvenu poštansku stanicu, koja je odmah posle rata bila povezana sa telegrafskom mrežom.

Bilo je veče kad su njih dvojica ugledali ispod sebe gradić na reci.

Silazili su niz prilično strmu padinu Roveri Hilsa, gledajući dole prema kućama, koje su pred njima ličile na igračke.

— Ako smo bespotrebno napravili put ka mister Kordobi, onda je Džip Jalinkos odmakao ispred nas za četrdeset osam sati — rekao je Džordžijanac promuklim glasom.

Čutke su nastavili da jašu ka gradu.

Postalo je hladno. Toga dana se sunce pojavilo samo na kratko. A magla se počela spuštati još oko pet sati. Ovde dole, na reci, bilo je još gore. Lampe u glavnoj ulici bile su obavijene beličastim venčicama magle.

Njih dvojica su smestila svoje konje u štali za iznajmljivanje, pa su se uputili ulicom prema šerifovoj kancelariji.

Bila je to uska mala građevina, iz čijeg dimnjaka se jako uzdizao dim.

Pošto je maršal posle kucanja otvorio vrata, video je u zadnjem de-

lu, prostoriije čoveka, koji je bio zauzet time što je trpao hartiju u bubnjaru.

— Mogu li da razgovaram sa šerifom? — pitao je maršal.

— Kada je toplo, onda šerif ima radno vreme za prijem stranki — odgovorio je čovek trpajući dalje hartiju u peć.

— Kako bi bilo da malo stavite drva? — pitao je maršal.

— Drva? Da, dajte mi vašu glavu, nju ću odmah staviti unutra, hahaha!

Čovek se uspravi gledajući oko sebe. Njegovo okruglo rumeno lice se ozarilo od smeha. Onda ispruži svoj debeli kažiprst pa reče:

— Hej, ako vi niste Vajat Erp, onda sam ja Abraham Linkoln!

— Šteta — rekao je maršal. — Rado bih sreo Linkolna.

Šerif Port Latura pođe prema maršalu, pa snažno stisne ruku čoveka iz Misurija.

— Ala je to iznenađenje! Vajat Erp!

Maršal je brzo primirio oduševljenje tog čuvara zakona, pa mu ispriča zašto je došao.

Debeljko se nasmejao.

— Kordoba? — Hej, to je vic! Ne, ne maršale, ovaj put ste džabe preduzeli. Kordoba je u redu. On je već jedanaest godina ovde u gradu. Iduće godine će ovde postati gradonačelnik. Ne, ne, nalazite se na pogrešnom tragu, maršale. Dobrom Kordobi će jednog dana Port Latur podići spomenik. On je mnogo učinio za ovaj gradić, više nego bilo ko drugi. Trebali biste jednom da vidite kako ide njegov posao preko. Šta bi poštanska stanica bila bez njega? Posetite ga. Hajdete, odmah ću poći sa vama.

— Ne — reče maršal. — Možda ste u pravu, ali možda sam i ja u pravu.

Šerif se nasmeja.

— Sigurno se varate. Šteta što ste taj daleki put prevalili džabe, ali sa druge strane to je sjajno. Tako sam bar ipak uspeo da vidim čuvenog Vajata Erpa!

Šerif je sa peći skinuo sud sa kafom, pa napuni maršalu čistu limenu šolju.

— Sigurno ćete popiti neki gutljaj?

— Da.

Usred sipanja šerif je najednom zastao.

— Slušajte, šta ste mi to rekli? On nosi revolver sa leve strane i ima mamuze sa zvezdanim točkicama i... i revolver nosi nad levom butinom. Ali, ha ha — onda se opet nasmeje — a to je sigurno slučajnost.

— Videćemo.

— Znaće šta? — Šerif vrati sud na peć. — Jednostavno ću ga pozvati ovamo. Dobri smo prijatelji. Sigurno će doći.

— Ne, ja ću radije otići do njega.

— Onda ću poći sa vama.

Pošli su napolje. Na verandi je šerif zastao preplašeno, gledajući u visoku priliku čoveka koji je tamo stajao oslonjen o stub nastrešnice i posmatrao ulicu.

— Hej, ko je to?

— To je... moj pratilac — objasnio je maršal, pošto nije hteo glasno ga izgovori ime Doka Holideja. Sem toga, računao je sa tim da bi šerif to ime ponovio glasno.

— Ah tako — rekao je debeli čuvar zakona. — Mora da ste već svuda naokolo postavili svoje duhove.

— Tako nešto.

Zajedno su pošli dalje. Teški šerif je išao pored maršala.

Sišli su sa verande i prešli preko ulice, popevši se na trotoar kod sledećih kuća.

Maršal je već iz daljine mogao videti zgradu Vels Fargo kompanije, čak da je nije video, prepoznao bi je po mnogim kolima koja su stajala ispred stanice.

— Evo nas — rekao je šerif.

Kad su stigli do građevine, maršal je video velike prozore.

— Sačekajte! — Zaustavio je šerifa, uhvativši ga za rukav. — Vidim da se oдавde može dobro videti cela prostorija. Uđite unutra i ostanite usred prostorije, tamo gde sada stoji ona žena sa korpom. I recite da želite da govorite sa Kordobom. Svakako ostanite tamo.

— Biće kako kažete.

Šerif pođe, otvori vrata i uđe.

Vajat ga je dobro video sa svog mesta.

Onda je došao jedan čovek sa belom košuljom i zelenim šiltom na čelu i govorio je sa njim.

To nije bio Jalinkos.

Da li je to Kordoba?

Tog trenutka je na ulici prasnio pucanj.

Metak je za širinu ruke udario pored maršalovog ramena u drveni zid Vels Fargo kompanije.

Maršal se odmah bacio na zemlju, podvukavši se ispod kola koja su stajala pored verande.

Tada levo sa nastrešnice prasnio jedan pucanj na ulicu.

Bio je to jedan od Holidejevih revolvera. Vajat ga je odmah prepoznao po zvuku.

— Tamo loše stojiš, Jalinkos —

odjeknuo je metalni kockarev glas ulicom. — Izađi iz niše, inače ću te iseći u komadiće.

Magla na ulici je bila tako gusta da Vajat sa svog mesta skoro ništa nije mogao videti.

Kroz vrata Vels Fargo kompanije izleteo je šerif.

— Maršale, maršale, gde ste? Maršale!

— Ovde sam — rekao je čovek iz Misurija tiho.

— Ah tu, čekajte! Ko je pucao — upita šerif i priđe bliže. — Gde ste? A, ovde ste! Samo trenutak... Dođavola sad ne mogu da izvučem tu pucaljku iz futrole! Taako.

Podigao je revolver, pa počeo rotirati bubnjićem.

— Psst — opomenu ga maršal.

Na ulici je vladala tišina.

Tad se opet kroz maglu čuo Holidejev oštar glas:

— Izađi, Jalinkos! Uhvaćen si.

Tog trenutka su zapraskala tričetiri revolveraska pucnja. Jasno se video narandžasti plamen iz oružja.

Kockar je skočio sa verande, pa se nađe na ulici. Vajat ga je video kako stoji usred ulice raširenih nogu i ispruženih ruku. Revolveri u njegovim rukama su bljuvali vatru. Pucnjava je odjekivala glavnom ulicom Port Latura.

Vajat je odmah napustio svoje mesto i sagnut potrčao ka ulici.

Kad je stigao preko do verande, video je kako se jedna crna senka odvojila iz kapije, pošla korak napred, zateturala se i onda teško udarila na balvan nastrešnice.

Maršal je još držao revolver u ruci dok je trčao prema čoveku. Okrenuo ga je na leđa i pogledao u lice.

Bio je to Džip Jalinkos, Meksikanac.

Prišao je i Dok Holidej.

— Slučajno sam ga video. Momak ima dara za to da sve posmatra sa druge strane ulice. Imao je smolu što i ja bolujem od iste bolesti

Dahćući je šerif dojurio pa se zablenuo u čoveka na zemlji.

— Za ime božje, pa to je Kordoba! Dejv Kordoba!

Maršal ga ne pogleda.

— Da — rekao je. — Mislio sam da je to on.

*
* *

Gradić, Port Latur nije mogao da se povрати od zaprepašćenja i sen-

zacije. Šef Vels Fargo stanice Dejv Kordoba je bio zločinac Džip Jalinkos! Veliki vođa sivih maski!

Vajat Erp i Dok Holidej su još istog časa ustanovili da je taj čovek u Red Roku na neki način došao do svog sedla, u čijim bisagama su se nalazile sve stvari potrebne za njegovu prerusavanje. Taj čovek je na vanredno rafiniran način vodio svoj dupli život. Samo kako je uspevao da očuva lažno poštenje! Verovatno je sa tim lupeštvom uspeo kada je naišao na sive maske, ili one na njega.

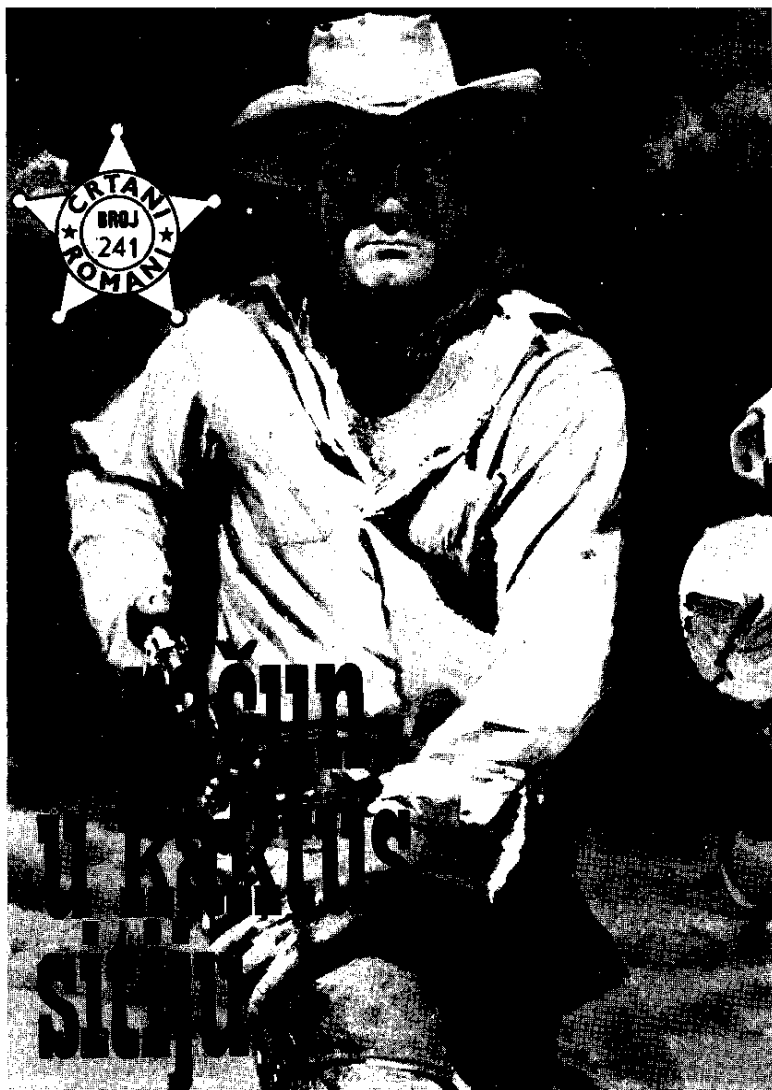
Život najopasnijeg velikog vođe sivih maski bio je ugašen. A sa njim je pao i jedan od najvažnijih oslonaca bande: telegrafska stanica Port Latur!

K R A J ▲

Pišite nam!

**Odgovore
na vaša
pisma
naći ćete
u**

PANORAMI

**SVAKOG
1, 10. i 20.
U
MESECU**

CRTANI ROMANI

ČITAJTE SLEDEĆI ROMAN

**SVAKOG 1-og, 10-og i 20-og
U MESECU NOVA SVESKA!**

64 STRANE - 2 DINARA!

Izdaje i štampa NIP „FORUM“, Novi Sad, Vojvode Mišića 1. Odgovorni urednik: SVETOZAR TOMIĆ. Kreacija i izbor: D. MILOSAVLJEVIĆ. Pretplata: na 3 meseca 18 dinara, na 6 meseci 36 dinara, na jednu godinu 72 dinara. Za inostranstvo cene su dvostruke. Uplatu vršiti na tekući račun 657-1-255 sa naznakom za „Vajati Erpa“.

1. jun 1971.